

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 533177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOCNIK FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO 11/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P. T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481 - 533177 - Telefax 533177 Poštni t/rn 11234499
TASSA RISCOSSA	ITALY		Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646	

Sv. oče je obiskal Slovenik v Rimu

Nadškof Alojzij Šuštar bere svoj pozdrav na sv. očeta. Od leve proti desni: rektor Slovenika msgr. M. Jezernik, škof M. Piriš, škof Fr. Kramberger, škof J. Jenko, mariborski pomožni škof Jožef Smej

SV. OČE GOVORI

Zelo sem vesel, da sem danes tukaj in da vodim to slovesno evharistično slavo. Zelo sem vesel, ker vidim okrog Kristusovega oltarja zbrane drage brate v škofovski službi, rektorja in gojence Papeškega slovenskega zavoda, ki so se v teh tridesetih letih tukaj v Rimu izpopolnjevali v visokih teoloških cerkvenih študijih, da bi mogli bolje uresničiti svoje apostolsko poslanstvo v službi Kristusu in Cerkvi, ki živi v vašem slovenskem narodu.

ZAHVALIMO SE GOSPODU

Trideset let ni zelo dolga doba, vendar dovolj za dokaz življenjske moči Zavoda. Obletnica je lepa priložnost, da se zahvalimo Gospodu vekov, ker nam je pomagal Zavod ustanoviti in ker ga je blagoslovil z bogatimi sadovi, ki so zagotovilo za bodočnost. Prav to namreč zagotavlja navzočnost lepe skupine sedanjih in nekdanjih gojencev Zavoda, ki so že vključeni v apostolsko delo.

Gospod je zares bogat v svojem usmiljenju in v svojih darovih (Ef 2,4). To je vir našega veselja na ta praznični dan. Želim vas spomniti na to, kar pravi sveti Pavel: »Prepričan sem, da bo on, ki je začel v vas dobro delo, to delo izpolnil do dneva Kristusa Jezusa« (Flp 1,6). »Bog je namreč, ki po svojem blagohotnem načrtu zbuja v vas hotenje in delovanje« (Flp 2,13).

Otroško vdani se želimo zahvaliti Božji Materi in Materi Cerkev, ki vedno prosil za nas. Imel sem čast, da sem njeno tukajšnjo podobo blagoslovil in kronal. »Pomočnica kristjanov« je glavna zavetnica slovenskega naroda in vaša priprošnjica, ki vam ne neha deliti obilnih milosti in vas tolaži v stiski.

Škofovska sinoda, ki se je pred kratkim končala, je toplo priporočila stalno izobraževanje duhovnikov. To je sedaj in bo tudi v bodoče prav vaša naloga: sedaj v oblikovanju vas samih, potem pa v oblikovanju drugih duhovnikov in laikov, vaših bratov po veri v Kristusa.

ČAKA VAS VELIKO DELA

Po vsem, kar se je po božji Previdnosti zgodilo in kar pomeni začetek nove dobe v vzhodni in srednji Evropi ter je odločilno odmevalo tudi v vaši deželi, vas čaka veliko in pomembno delo. Gre ne le za materialno obnovo, ampak tudi za moralno in duhovno prenavo, predvsem seveda mladega rodu — s pogledom v tretje tisočletje, ki se približuje. Z njim se približuje poslanstvo nove evangelizacije Evrope na zgodovinskih krščanskih temeljih, na katerih bosta kultura in Cerkev dihala »z obema polovicama pljuč«.

V vas živi duh sv. Cirila in Metoda, očetov vaše vere in kulture ter sozavetnikov Evrope skupaj s svetim Benediktom. Želim, da bi bila ta dragocena dediščina v vas vedno rodovitna. Ta dediščina nas zavezuje, da ustvarjamo pogoje za socialno življenje po meri človeka, ki ni samo zemeljsko bitje, ampak tudi božji otrok in ki vidi v bližnjem svojega brata v Kristusu.

Z božjo pomočjo in po navdihovanju Sv. Duha uporabljajte vso moč evangeljskega kvasa v duhu blagov, ki prinašajo blagoslov posameznikom, narodom in vsemu človeštvu. Pri tem nujnem delu vam bodo pomagale ustvarjalne sposobnosti, ki so v vas, in pa tradicije vaše večstolletne kulture, prežete z ideali zares krščanskega humanizma.

Cerkev vas podpira pri prizadevanju za moralno in duhovno prenavo. Ste služabniki Cerkev in božjega ljudstva v vašem narodu, ki je zaupan vaši skrbi.

Ohranite v svojem srcu besede svetega Pavla: »Kristusova ljubezen nas sili k temu spoznanju, da je eden umrl za vse in so zato vsi umrli... Vse pa je od Boga. On nas je po Kristusu spravil s seboj, nam pa naložil službo sprave« (2 Kor 5, 14. 18).

VSE NAŠE ŽIVLJENJE NAJ BO HVALNICA GOSPODU

V bogoslužju obhajamo danes god rimske device in mučenice sv. Cecilije, ki jo častimo kot zavetnico petja in glasbe. Neke antifona iz stare rimske liturgije hvali to svetnico z besedami, ki so polne mladostnega veselja: »Cantantibus organis, Cecelia cantabat dicens: Fiat cor meum immaculatum, ut non confundar...« Cecilija je prepevala v svojem srcu, medtem ko so glasbeni instrumenti doneli za nje — poroko s Kristusom.

Glavna mašna prošnja tudi danes živo izraža vsebino praznika: »Dobri Bog, na priprošnjo svete Cecilije, device in mučenice, nam daj, da bomo vredni prepevati hvalnice v tvojo čast.«

Vse naše življenje mora postati hvalnica in simfonija našemu Stvarniku in Odrešeniku.

Da, to je pravi smisel človekovega življenja, pa ne le kristjanovega, ampak vsakega človeka.

Dolžnost vsakega izmed nas je, da to človekovo dostojanstvo uresničimo v svojem lastnem življenju in v svoji osebnosti. Vi, dragi duhovniki, imate še dodatno častno poslanstvo: da pomagate svojim bratom odkriti njihov globoki smisel življenja.

Po skrbni pripravi, kateri so bila posvečena vsa leta, ki ste jih preživeli v tem Zavodu, boste vedno bolj sposobni

oblikovati življene in bodočnost vaših sovrstnikov in vsega vašega ljudstva, da bo povezano in v bratskem sožitju ne le z vso evropsko družino od Atlantika do Urala, ampak tudi z vso človeško družino, ki jo je Kristus posvetil s svojo smrtjo in vstajenjem. To družino hoče Kristus v moči Svetega Duha narediti za svoje skrivnostno Telo, eno in vesoljno.

Vaš Zavod se nahaja v neposredni bližini katakomb; lahko celo rečemo, da

stoji vaša hiša na zemlji, prepojeni s krvjo mučencev, ki so slavno umrli kot zveste Kristusove priče, stebri naše vere in vere Cerkev. Tudi danes veljajo Tertulijanove besede: sanguis martyrum — semen christianorum, iz krvi mučencev se rojevajo kakor iz semena novi kristjani.

Bodite vredni tega odličnega človeškega in krščanskega poklica, z Duhom resnice in svetosti v ljubezni do Kristusa in bratov.

Pozdrav nadškofa Šuštarja

Dragi sveti oče!
Z velikim veseljem in globoko hvaležnostjo Vas pozdravljam v imenu tu navzočih škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic in drugih Slovencev kakor tudi v svojem imenu. Z nami so povezani v tej uri vsi Slovenci v Cerkvi na Slovenskem kakor tudi drugod po Jugoslaviji, v sosednjih deželah Italiji, Avstriji in Madžarski in po vseh evropskih deželah kakor tudi po drugih kontinentih.

ZAHVALA SV. OČETU

Zahvaljujem se vam za ta prvi obisk v Papeškem slovenskem zavodu, ki je kakor košček Slovenije v večnem mestu. Tem bolj smo veseli Vašega obiska, da ste prišli vsaj sem, ko še niste prišli v Jugoslavijo in v Slovenijo, ko že toliko časa pričakujemo Vaš obisk in govorimo o njem. Slovenski zavod v Rimu je poleg rimskih svetišč neke vrste romarski kraj vseh Slovencev, ki prihajajo v večno mesto. Tu so na študiju naši duhovniki, sem prihajajo duhovniki na teološki tečaj, tu so znanstveni simpoziji, ki jih priraja Slovenska teološka akademija v Rimu.

Iskreno se Vam zahvalim za mašno daritev in za besede, ki ste nam jih spregovorili v slovenskem jeziku, kakor tudi za vse Vaše pozdrave slovenskim romarjem pri avdiencah in škofom in duhovnikom, ki z Vami obhajajo evharistično daritev.

Papeški slovenski zavod praznuje svojo 30-letnico. Je torej med najmlajšimi pa tudi med najmanjšimi v večnem mestu. Tako je slovenski zavod neke vrste podoba našega slovenskega naroda, ki je tudi majhen in ima še svoje manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem in z izseljenci takorekoč povsod po svetu. Tudi sam slovenski narod je skoraj manjšina med evropskimi narodi. Vendar doživljamo danes novo vrednotenje manjšin, ki niso nadloga ali motnja v družini velikih narodov, ampak pomenijo resnično kulturno obogatitev. To ste poudarili tudi Vi v svojem pismu za dan miru

1989, ko ste dejali, da je spoštovanje manjšin pogoj za mir med narodi.

ZA SLOVENSKE ŠKOFOVSKO KONFERENCO

Slovenci kot majhen narod smo Bogu toliko bolj hvaležni, da smo preživeli hude in težke čase v zgodovini. Krščansko vero sta nam oznanjala sveta brata Ciril in Metod v domačem jeziku, misijonarji so prihajali tudi iz Ogleja in Salzburga. O veri naših prednikov pričajo izredno številne cerkve na slovenski zemlji in še posebej velika Marijina božja pota: Gospa Sveta, Sveta Gora, Ptujška Gora in Brezje. Bogu se zahvaljujemo za vse misijonarje, ki so od nas odšli v svet, med njimi veliki misijonar med Indijanci škof Friderik Baraga, za katerega upamo, da bo kmalu povzdignjen na oltar. V domovini se spominjamo še dveh drugih svetniških kandidatov: škofa Antona Martina Slomška in škofa Janeza Gnidovca.

Skoraj tretjina Slovencev živi drugod po svetu, a večji del je vendar v Republiki Sloveniji v Jugoslaviji. Tu imamo svojo cerkveno pokrajino in metropolijo s tremi škofijami in svojo škofovsko konferenco. Slovenski škofje sicer sodelujemo v Jugoslovanski škofovski konferenci in želimo prispevati k enotnosti Cerkev v Jugoslaviji, a vendar želimo, da bi zaradi svoje narodne posebnosti, zaradi svojega jezika, kulture in politične oblike imeli tudi mednarodno priznano Slovensko škofovsko konferenco. Cerkev v naši domovini podpira prizadevanje za enakopravnost, za svobodo in spoštovanje človekove pravic, hkrati pa si prizadeva za medsebojno razumevanje in spoštovanje vseh narodov in narodnosti, za spravo med vsemi skupinami in predvsem za dobre ekumenske odnose med katoliško in pravoslavno Cerkvijo.

NAŠE UPANJE JE NOVA EVROPA

Podobno kot druge dežele Vzhodne Evrope tudi Jugoslavija doživlja v tem letu zgodovinske spremembe in prehod v

Somaševanje v kapeli Slovenika; sv. oče s slovenskimi škofi

nove čase. Upamo, da je huda in boleča zgodovina zadnjih 45 let v Sloveniji dokončno za nami. Naše upanje je nova Evropa v miru, pravičnosti in svobodi vseh narodov. K tej Evropi želimo prispevati svoj dež, v zavesti svoje bogate krščanske tradicije in kulture, a tudi v zavesti novih nalog, ki jih imamo v drugi evangelizaciji Evrope na poti v leto 2000.

Ponovno in ponovno smo slovenski škofje, duhovniki in verni laiki imeli priložnost, sveti oče, da izrazimo svojo vernost, vdanost in zvestobo Cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju. Današnje srečanje z Vami pa naj to še posebej potrdi. Vaš obisk v Sloveniku, evharistična daritev, Vaš nagovor in Vaš blagoslov so veliko svetlo znamenje na poti v prihodnost. Zato se Vam še enkrat zahvaljujem, da ste prišli k nam. Ostanite vsaj nekaj ur med nami, v molitvi pa ostanite vedno z nami, kakor tudi mi ostanemo vedno z vami.

ALOJZ SUŠTAR
ljubljanški nadškof

Msgr. rektor pozdravi in se zahvali

Sveti oče!
Haec est dies quam fecit Dominus. To je dan, ki ga je naredil Gospod!
Prihod Vaše Svetosti v naš Zavod pomeni za nas veliko veselje. Hkrati pa imamo priložnost, da se Vam zahvalimo in Vas prosimo, da blagoslovite naše delo in poslanstvo.

Najprej je Vaš prihod razlog za naše veliko veselje. Ze nekaj let smo v svojih srcih gojili željo, da bi mogli v naši hiši izraziti dobrodošlico Vaši Svetosti, Petrovemu nasledniku. Ponižna želja je z leti rasla, zlasti ko smo videli, da niste le misijonar vsega sveta, ampak tudi narčno obiskujete rimska pastoralna središča. Danes smo tako srečni, da imamo med nami Vašo Svetost, Velikega duhovnika, ki je kakor Najvišji pastir majhne duhovniške skupnosti vodil somaševanje v naši kapeli, pisvečeni Mariji Pomagaj.

Vaša navzočnost v Slovenskem zavodu pomeni veliko priznanje vsem, ki so pred tridesetimi leti, kljub vsem nasprotnim izgledom, zaupali in z nemajhnimi žrtvami uresničili delo, ki ga je danes blagoslovil Petrov naslednik.

Sedaj je ugoden trenutek, da vpičho Vaše Svetosti povemo, kaj vse je Sveti Sedež v teh tridesetih letih storil za nas, in se mu za to zahvalimo. Najprej zato, ker je papež Janez XXIII., blagega spomina, dne 22. novembra 1960 ustanovil Slovenski zavod. Potem se zahvalimo zato, ker je papež Pavel VI. dne 9. maja 1969 blagoslovil temeljni kamen. Končno še zato, ker je isti papež dne 19. junija 1979 uvrstil zavod med Papeške ustanove in mu tako zagotovil nemoteno delo pri duhovnem ter intelektualnem oblikovanju mladih duhovnikov.

Na poseben način pa smo dolžni zahvaliti Vaši Svetosti, ker ste 18. oktobra 1979 blagoslovili in kronali podobo Marije Pomagaj in nam povrh vsega še darovali dragoceno podobo »Marijino materinstvo«, ki sedaj krasi našo glavno dvorano.

Najbolj pa smo hvaležni za imenovanje Marije Pomagaj za glavno zavetnico, svetega Cirila in Metoda ter svetega Tomaža pa za drugotne zavetnike Zavoda. Krona vsega pa je bila potrditev Pravilnika Papeškega Slovenskega zavoda, kar se je zgodilo 24. maja letos. Pravilnik daje Zavodu dokončno in veljavno ureditev, da bo mogel uresničevati apostolsko poslanstvo v službi Cerkvi na Slovenskem, ki je vključena v vesoljno poslanstvo Kristusove Neveste.

S temi občutki v srcu in s to pripravljenostjo prosimo Vašo Svetost, da blagoslovite vse navzoče in vse tiste bivše go-

(se nadaljuje na 5. strani)

V PROTITOKU

Še vedno po starem

Pred občinim zborom Slovenskega deželne gospodarskega združenja smo v tržaškem Primorskem dnevniku lahko brali intervju s predsednikom Vitom Svetino (P.d., 25.11.1990, str. 4). Ob branju tega intervjuja smo se lahko res zaskrbljeno zamislili. Citiram: »...Zato, da bo SDGZ še bolj učinkovit dejavnik v tem novem okolju, pa bo treba še okrepiti njegov pluralizem, ki ga mi (sic!) pojmujemo po eni strani kot izraz specifičnih interesov gospodarskega razvoja na Tržaškem, na Goriškem in v Beneški Sloveniji, po drugi strani pa kot izraz specifičnih interesov posameznih proizvodnih sektorjev (kreditno finančnega, obrtniškega, zunanje in drobnortgovinskega ter gostinskega). Drugačna pojmovanja pluralizma ne mo-

rejo imeti v SDGZ domovinske pravice.« (Dragi bralci, še pomnite Kardeljev pluralizem samoupravnih interesov?) Dalje: »SDGZ se politično lahko uveljavlja... prek političnih predstavnikov manjšine oziroma prek SKGZ, kateri smo (sic!) kot najbolj vestnemu zagovorniku naše samobitnosti od vsega začetka delegirali nalogo, da uveljavlja želje, potrebe in pravice manjšine na vseh družbeno-političnih področjih njenega udejstvovanja.«

Tako. Ob vsem tem bi lahko na občnem zboru na glas zapeli vsi skupaj isto slovensko pesmico: »Mi pa ostanemo, kakor smo b'li, enakega srca, iste krvi. Vince pijemo, pesmi pojemo...« In na občnem zboru bi od vseh teh pluralizmov kar pokalo. (a + m)

Slovenija za svojo suverenost

Incidente med slovensko delegacijo in jugoslovansko delegacijo na pariški konferenci o evropski varnosti in sodelovanju je bilo pričakovati. Predsednik Jović v svojem govoru ni upošteval pripomb Slovenije in Hrvaške, zaradi česar sta slovenski in hrvaški zunanji ministri iz protesta med govorom zapustila konferenčno dvorano. Do nadaljnjega zapleta je prišlo, ko je vodstvo jugoslovanske delegacije zavrnilo predlog obeh prej omenjenih republik, da v konferenčnem centru KEVS-a Kleber skličejo uradno jugoslovansko tiskovno konferenco, kakor so to storile tudi druge države. Slovenski zunanji minister Rupel se je zato odločil, da sam skliče tiskovno konferenco, kar pa mu je organizacijsko vodstvo v zadnjem hipu prepovedalo. Prepoved je dosegel Jović, pri tem pa sta ga gotovo podprli tudi obe veselili. Pred pariškimi vrhom se je namreč govorilo, da bodo ZDA na Konferenci predložile resolucijo, ki podpira enotnost Jugoslavije, do česar pa ni prišlo, medtem ko naj bi Sovjetska zveza pritiskala na Jugoslavijo, naj se postavi na čelo tistih, ki nasprotujejo opazovalskemu statusu baltskih držav. Tega statusa Litva, Latvija in Estonija res niso dobile, ne ve pa se, koliko je za to »zaslužna« srbska politika, ki jo gotovo moti slovensko zadržanje. Kakorkoli že, po omenjeni prepovedi se je Rupel odločil za tiskovno konferenco v predstavništvu Ljubljanske banke v Parizu, ki pa je bila zelo slabo obiskana. Rupel je poudaril, da Slovenija želi biti del Evrope in udeležena v integracijskih procesih ter pojasnil protestno zapustitev konferenčne dvorane. Zavzel se je za mirno reševanje problemov v Jugoslaviji, dodal pa je, da Slovenija razmišlja o plebiscitu o osamosvojitvi, ker da se jugoslovanski problemi ne rešujejo.

Med samo pariško konferenco se je Rupel srečal tudi z več državniki in jim razdelil »Memorandum o stanju jugoslovanske krize in namerah Republike Slovenije«. Gre za štiri strani dolg tekst, ki na umirjen in strnjen način opisuje vzroke jugoslovanske krize, položaj Slovenije in njene namere. Rupel upa, da se bo Slovenija leta 1992 helsinškega vrha KVSE udeležila kot polnopravna članica.

OSNUTEK O PLEBISCIITU

Potem ko so na sestanku vseh slovenskih parlamentarnih strank najprej dosegli soglasje za plebiscit, ki naj bi bil med 15. decembrom in 15. januarjem, je dva dni kasneje slovenski parlament sprejel osnutek zakona o plebiscitu. Sam zakon naj bi sprejeli v tem tednu, na zasedanju 27. novembra. Med pomisleki opozicije prevladujeta predvsem dva: socialno-ekonomski in pa časovni. Prvemu se pridružuje tudi del vlade, zlasti podpredsednik Mencinger, ki poudarja, da je treba predhodno ljudem prikazati vse ekonomske in socialne vidike odločitve. Datum se zdi sporen opoziciji deloma iz načelnega nasprotovanja, deloma pa iz mnenja, da ustrezne zakonodaje in tehničnih priprav ter celotne slike posledic plebiscita ni mogoče izdelati v tako kratkem času. O plebiscitu je v parlamentu govoril tudi premier Peterle, ki je dejal, da vlada podpira plebiscit s predpostavko »o zreli politični odgovornosti celotne skupščine Republike Slovenije«. Dodal je, da izstop iz Jugoslavije ne bo prinesel čarobnih sprememb v gospodarstvu in da po plebiscitu popravni izpit ni mogoč. Svoj govor je zaključil z besedami: »Naj živi samostojna, svobodna in demokratična Slovenija kot ustvarjalna in odgovorna

Celovski Mohorjev dar 1991

V četrtek, 22. novembra, je vodja celovške Mohorjeve založbe g. Kattinig v Slomškovem domu predstavil letošnjo zbirko: Koledar, Mauserjevo »Srce nikoli ne laže«, Mira Raka »Taki smo pač lovci« in »Moje prvo sveto pismo«. Poleg teh štirih knjig so v prodaji še dve za doplačilo (p. Sodja »Sreča pod domačo streho« in Janeza Rotarja »Mora in bolečina slovenskega naroda«) in kasetna družina Lipusch.

V tem letu je Mohorjeva dosegla še nekaj: po dolgih letih pogajanj so se odprla vrata trga v Sloveniji in od konca novembra ima družba v Ljubljani svoje predstavništvo. Sicer pa ima Slovenija že 200 poverjenikov, v kratkem času pa so prodali kar 3000 kompletov Mohorjevih knjig.

S posebnim programom se pripravljajo tudi na 140-letnico družbe prihodnje leto. Založba Manz z Dunaja je pred kratkim izdala »Slovar pravnega in ekonomskega jezika« (1. del), avtorjev P. Apovnika in L. Karničarja (mimogrede: P. Apovnik je pred dnevi v Celovcu prevzel upravo pisarne za narodne manjšine pri deželni vladi).

Radi bi imeli vsaj vodo

Na Kosovu so posebno katoličani vsega potrebni. Tako piše župnik Tomo Gjulac: »Prosim vaš cenjeni list naj obvesti svoje bralce o velikih potrebah naše župnije sv. Sebastijana. Ta najrevnejša župnija skopskoprizrenske škofije je v visokih zapuščenih hribih. Do nje je zelo težko priti, ker ni ceste. Priti je mogoče le peš ali na oslu. Najbolj od vsega pogrešamo pitno vodo. Sestre jo morajo nositi 2 do 3 kilometre daleč za hišne potrebe. Zupnišče je v zelo slabem stanju in dotrajano.

Začeli smo nabavljati material, da bi napeljali vodovod vsaj do cerkve, vendar mimamo zadosti denarja. Upamo, da nam bo Bog po priprošnji sv. Sebastijana pomagati najti rešitev v tej hudi draginji. (Po Družini)

Zaskrbljenost zaradi kraškega parka

Nadaljuje se serija informativnih sestankov po kraških vaseh v organizaciji Mladinske sekcije SSK, krajevni sekcij SSK in izvedencev, ki delujejo v gospodarski komisiji SSK.

Po okrogli mizi v Saležu so bile podobne okrogle mize tudi 12., 15. in 19. novembra v Kulturnem domu na Colu, v Bazoviškem domu v Bazovici ter v gostilni Terčon v Mavhinjah, 26. novembra pa v Doberdolu. Prisotnim so najprej spregovorili predstavniki krajevni sekcij, Mladinske sekcije ter pokrajinski tajnik SSK Opelt, nato pa je glavno besedo imel odv. Jože Škerk, ki je zelo izčrpno in strokovno orisal položaj, v katerem se trenutno nahaja kraški človek, in orisal posledice, ki bi jih imel načrtovani kraški park za vso našo slovensko stvarnost. Poudaril je dejstvo, da je »dežela Furlanija-Juljska krajina v zadnjem letu sprejela, oziroma predlagala celo vrsto ukrepov in zakonov, ki so vsi namenjeni spremembi našega Krasa v izredno strogo omejen rezervat, s spremembo naših vasi v navadna počivališča. Slovenska narodnostna skupnost bi bila osiromašena lastninskih pravic nad svojim zgodovinskim ozemljem in bi se tako zreducirala na navadno kulturno oziroma folklorno skupino.

Proti podobnemu načrtu, katerega očitno ne bodo mogli Kraševci nikoli in pod nobenim pogojem sprejeti, je potrebno, da se takoj pripravi in sprejme poseben zakon, ki bi bil popolnoma ločen od ostalih zakonov, ki urejajo ali bodo urejali druge deželne parke. Tozadevne pravne norme in uredbe, ki jim bodo sledile, bi morale imeti prvostopenjsko učinkovitost, torej bi morale imeti prednost pred ostalimi, oziroma bi morale biti vsekakor izjema ostalim urbanističnim, naravovarstvenim, socio-ekonomskim in drugim pravnim normam, razen točno predvidenih izjem.

le-ta pritoževala, da vsi mediji niso priobčili uradne zahvale armadi za pomoč. Minister Janša izraža zaskrbljenost nad informacijami, da je bilo aktivnim članikom v Sloveniji in Hrvatski razdeljeno avtomatsko orožje za hrambo na domu, kar naj bi bilo pogojeno z domnevnim ogrožanjem vojaških oseb v obeh republikah.

Leon Marc

DUHOVNA MISEL ZA 1. ADVENTNO NEDELJO:

»Kar pravim vam, pravim vsem!« (Mr 13,37)

Advent pomeni pričakovanje resnične človekove prihodnosti. Kristjanov pogled je uprt v Boga, ki prinaša človeštvu nove možnosti, novo upanje. Brez upanja človek ne more imeti pravega odnosa do življenja; niti veselja, da bi načrtoval.

Advent nas usmerja k odločilnemu prihodu Boga v zgodovino človeštva. Prišel je, da nam razodene svoj načrt odrešenja. Zato ima advent za vsakega kristjana trojni pomen:

spomin, pričakovanje in srečanje.

Najprej spomin na vse, kar se je že zgodilo. Na odrešenje, ki nam je v Kristusu že podarjeno. Hvaležen spomin na čudovite stvari, ki jih je božja ljubezen že uresničila, da bi si človek zopet pridobil podobo pred prvim grehom.

Potem pričakovanje vsega, kar še ni uresničeno. Ljudje smo namreč še na poti, da bi dosegli »polnost« življenja pri Bogu. To bo mogoče šele ob Jezusovem drugem prihodu v slavi.

Končno moramo biti pozorni na trenutke, ko se srečamo z Bogom v našem vsakdanjem življenju. Gospod je vedno prisoten med nami po svoji besedi, v evharistiji, po milosti, ki nam jo podarjajo zakramenti, v moči in delovanju Svetega Duha. Kot dobri Oče nas Bog spremlja skozi življenje in vodi po poti odrešenja.

Zato nas Bog v adventnem času na poseben način vabi, da moramo biti budni, zvesti v molitvi in dejavni v ljubezni.

MILAN NEMAC

Študentske manifestacije: Zakaj?

V Parizu se je zbrala množica več tisoč študentov, ki so v prestolnico prišli iz najrazličnejših krajev Francije. Dvignili so precej prahu po ulicah in trgih, ki se zelo dobro spominjajo podobnih shodov. Prišlo je tudi do posameznih nasilnih izgrezov, ki verjetno nimajo z manifestacijo kot tako nič opraviti, so pa brez dvoma posledica tiste življenjske psihoze, ki preti mladim evropskim generacijam. Protesti so se takoj razširili tudi v Italiji.

Nesmiselno bi bilo vsekakor primerjati leto '90 z letom '68, ko je bilo študentsko gibanje izrazito protiautoritarno in protimperialistično, predvsem pa močno ideološko zaznamovano. Leta 1990 so razne perspektive in miti »nebeškega raja na tej zemlji« — socializma in komunizma kot rešitve izpod kapitalističnega zatiranja revnih slojev, kratkoma izgubile. Mladim »aktivistom« je zgodovina izbrisala tiste ideje, za katere so mislili, da bi se bilo vredno boriti. Francija še posebno pozna taka protislovja: liberalizem je v svoji zgodovini pokazal že vse oblike nedemokracije, kamor lahko privede, marksizem iz let '68 prav tako.

Nič čudnega torej, da so zahteve letošnje manifestacije izrazito »nepolitične«, neideološke in navidez zelo prozaične: red, študij (primernejši programi), možnost zaposlitve. Vse to se lahko zelo dobro utemelji: na eni strani je šola kot institucija izrazito neprilagojena času, v katerem živimo, ostaja namreč pri nekih arhaičnih modelih, ki so za današnjo družbo popolnoma neprimerni. Predvsem pa šola kot vzgojna ustanova ne odgovarja zahtevam, pričakovanjem novih generacij. Na drugi strani so mladi študenti, ki le navidez živijo v neki zelo srečni dobi miru, svobode, pluralizma, kjer so jim odprte vse poti. Da, odprte so jim vse poti: prav to je žalostno! In nikogar ni, ki bi jih znal usmeriti. Današnja doba je tako izrazito nedefinirana, liberalna, da spričo te »svobode« mlad človek sploh ne ve, med katerimi stvarmi naj bi odločal.

Zato reagira na dva načina: ali se pred tem korakom ustavi in ostane tam, kjer pač je, torej povsod in nikjer oženem (v tem smislu so današnje mlade generacije zelo neustvarjalne), ali pa se odloči za goli aktivizem, za akcijo zaradi akcije. Zgovoren je v tem smislu primer šestnajstletnega študenta iz Turina, ki je v sredo 14. novembra vstopil v razred oboževan, naperil puško proti sošolcem in profesorjem ter jih držal »pod svojo kontrolo«. K sreči so nastopili orožniki in vse se je izteklo v najboljšem redu. Dogodek pa je v bistvu tragičen: fant je bil sicer »zaljubljen« v orožje in v vojaške enote; v dnevniku je imel z velikimi črkami napisan ključni stavek iz nekega akcijskega filma: »Opraviti moramo naše delo. Ne bo kot nekoč, vendar nekaj je...« Skratka: akcija zaradi akcije — simptom neke kronično razširjene rambomanije, izhod iz neke psihične nejevolje, ki je izraz nevarne hladnosti tega sekulariziranega prehodnega obdobja med padcem levičarske ideologije in spektrom Združene Evrope.

Združena Evropa namreč postaja v očeh mnogih, predvsem mladih evropskih študentov, skoraj nek ezoteričen monstrum, hibrid med nadrealizmom in futurizmom, med sanjami in konkretno ekonomsko — tehnološko stvarnostjo. Zakaj? Brez dvoma že zaradi tega, da je princip ločenosti in individualizma. Protislovje? Bolj poskus usklajevanja naravno nasprotujočih si polov. Povprečen evropski študent (in ne samo on) se tega dobro zaveda in se na tak korak črti nepripravljenega. Združena Evropa je sicer očarljiv cilj, ki pa skriva za prijaznim obrazom še mnogo nerešenih ugank.

Zaradi tega hoče današnja evropska generacija odgovorov in ne odprtih vprašanj, hoče dejanj in ne praznih obljub, predvsem pa je žejna pristnih, živih »rednot, čistih in prijaznih obrazov, iskrenih odnosov, topline, ljubezni, od česar jo pravzaprav »kultura sveta« oddaljuje in zavaja in zaradi česar v resnici mladina vpije v nebo svoje konkretne zahteve (pravice!), ki so v bistvu le znamenje nevdržne nejevolje nad življenjskim relativizmom, individualizmom, ekonomskim imperializmom, rasizmom...

DH

Volitve za obnovo

Zavodnega sveta »Cankar«

Ravnateljstvo Poklicnega zavoda »Ivan Cankar« v Gorici sporoča, da bodo v nedeljo, 2. decembra (od 8. do 20. ure) ter v ponedeljek, 3. decembra (od 8. do 13.30) na sedežu šole volitve za obnovo enotnega Zavodnega sveta za zavod »Ivan Cankar« kot zavod »Ziga Zois«.

Msgr. Mirko Brumat časnikar in kulturni delavec

V zvezi z Brumatovim odnosom do komunizma naj povem še to: leta 1944 je želel, naj bi nadškof Margotti izdal za slovenski del škofije posebno pastirsko pismo o nevarnosti komunizma. V ta namen je sestavil tekst in ga predložil nadškofu v podpis. Nadškof se je posvetoval z nekaterimi duhovniki, ki so mu pa to odsvetovali. Zato je msgr. izdal to pisanje v brošuri, ki jo je naslovil: »Naš čolnič pogube otumimo«. Knjižica je izšla brez naslova avtorja.

Poleg te knjižice je izdal še nekaj nabožnih knjig: »Kam?«, vzgojna knjiga za mladino (1923); Na Sv. goro (1924); Življenjepis sv. Antona Padovanskega; šmarnice »Mala cvetka Marijina« o sv. Tereziji Deteta Jezusa (1929).

Leta 1939 smo obhajali 400-letnico Marijinih prikazovanj na Sv. gori. Goriški nadškof Margotti je razglasil svetogorsko jubilejno leto. Tedanji gvardijan na Sv. gori p. Viljem Endrizzi je dosegel, da je Mussolini dovolil izdajati posebno glasilo v tistem letu in sicer v italijanskošlonski pa »Svetogorsko Kraljica«. Zdi se, da je do te koncesije prišlo ob obisku v Rimu predsednika jugoslovanske vlade Stojadinovića leta 1938. Odgovorni urednik je bil tudi za slovenski mesečnik p. Endrizzi, dejanski urednik pa je postal msgr. M. Brumat. »Svetogorska Kraljica« je bil dober ljudski mesečnik. Prva številka je izšla aprila 1938, zadnja pa za november-december 1939. Nato je bilo dovoljenje za oba mesečnika preklicano.

Ko smo slovenski duhovniki v avgustu 1945 začeli izdajati tednik »Slovenski Primorec«, je msgr. Brumat, ko se je julija istega leta vrnil v Gorico, kmalu pristopil med sotrudnike in potem sprejel njegovo uredništvo ter leta 1947 postal tudi njegov odgovorni urednik do prekinitve 1949; podpisoval se je Bonaventura Jeglič. Do smrti pa je sodeloval pri novem tedniku Katoliškem glasu.

Msgr. M. Brumat je bil tudi kulturni delavec kot veliko drugih primorskih duhovnikov takrat in danes. Ko je prišel za stolnega vikarja v Gorico leta 1922, je pomagal ustanoviti »Prosvetno zvezo« in postal njen prvi predsednik. Prav tako je bil soustanovitelj »Mladice« in glasila prosvetnih društev na Primorskem »Naš čolnič«. Pri tem je sodeloval s pok. Filipom Terčeljem.

Toda kmalu je izrazilo prosvetno delo pustil ob strani, ker ga je bolj zavzelo specifično pastoralno delo v mestu in na deželi, zlasti še pri Marijini družbi, ko je leta 1934 postal njen voditelj. Kot tak je že med zadnjo vojno izbral nemško zasedbo Gorice, da je Marijini družbi skrbel dvorano za družbene prireditve (1944). Najprej je v palači Lantieri vzel v najem manjšo dvorano, da so se v njej zbirale družbenice in brale »Vijolice«, družbeno notranje glasilo, ki ga je on ustanovil in ki izhaja še danes.

Ko so mu gospodarji odpovedali ta pro-

stor, se je zatekel k notredamkam in tam prirejal za družbenice in tudi za javnost primerne igre. Ko so po letu 1947 uporabo te dvorane sestre odpovedale, je dobil novo dvorano v prostorih Katoliške tiskarne na Placuti. Opremil jo je in priredil za nastope na odru.

Ta dovrana je potem služila vsem katoliškim Slovincem za igre, srečanja, pevске nastope, dokler nismo leta 1962 dobili dvorane v Katoliškem domu. Koliko iger je bilo v tej dvorani in koliko pevskih nastopov! Brez msgr. Brumata in Marijine družbe bi goriški katoliški Slovenci vsega tega ne imeli. Pokojni monsignor je res imel posluš tudi za kulturne potrebe družbenic in ostalih Slovincov.

Pomemben je tudi njegov boj za narodne pravice Slovincov takrat, ko so viseli po goriških trgovinah napisi: »Qui si parla solo italiano«. Junaško se je boril za ohranitev slovenske maše in slovenskega petja v goriški stolnici, kjer so mu nasprotovali tudi nekateri kanoniki. Da bi rešil slovensko petje med mašo, je imel vaje s pevskami na svojem domu pri zaprtih oknih tudi poleti. Zrtvoval se je, da je imel vaje tudi za italijanski pevski zbor zato, da bi nevtraliziral ovadbe na kvesturi. Ko bi mogli pregledati njegovo mapo na goriški kvesturi, bi videli, kako zelo so ga imeli na piki.

Pri tem ni poznal strahu. Tako je v pridigi za srebrno mašo povedal: »Tako sem npr. branil pravice naših otrok do krščanskega nauka v svojem jeziku tudi takrat, ko so mi grozili, da me na poti h krščanskemu nauku v Rožno dolino ubijejo.« (Rožna dolina je takrat spadala pod stolno cerkev in so slovenski vikarji imeli tam krščanski nauk v neki zasebni hiši.)

K. H.

Problemi Cerkve v Aziji

V Bandungu v Indoneziji je bilo zbranih 150 škofov iz vse Azije na petem skupnem posvetu. Ta se je začel 17. julija in se zaključil 27. julija. Prisoten je bil tudi kardinal Tomko, prefekt Kongregacije za evangelizacijo ljudstev. Zbranim škofom je postal posebno poslanico tudi sv. oče in v njej našteva vprašanja, ki naj bodo predmet posvetovanja. Gre za naslednja vprašanja:

— Glavni izziv sta sekularizacija in materializem, sicer dva različna pojava, a vedno močnejše vplivata na miselnost preprostih ljudi.

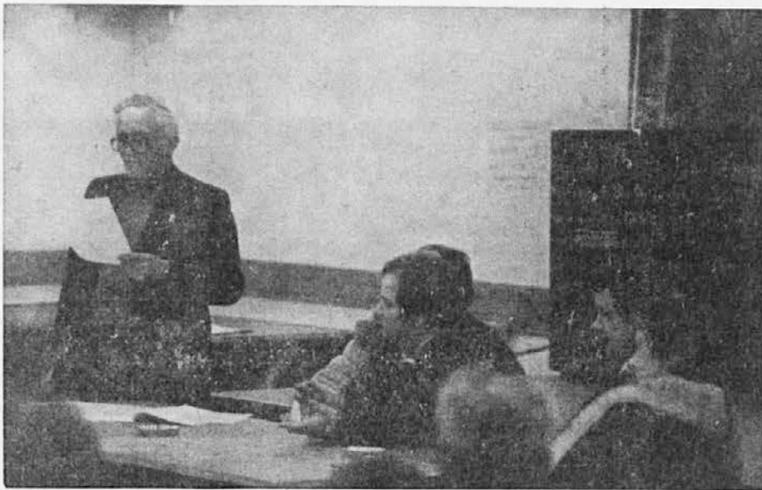
— Drugi izziv predstavlja dejstvo, da je v Aziji še mnogo ljudstev pod prisilo komunističnih oblasti in zato brez osebne svobode.

— Veliko zaskrbljenost povzroča v nekaterih predelih Azije kršenje človekovih pravic.

— V raznih azijskih državah se opaža verska nestrpnost.

— Cerkve ne more mimo dejstva razširjene revščine.

Gospodu Jožetu Flisu v slovo

Jože Flis na občnem zboru Društva Slovincov v Parizu leta 1984

Težko je pisati besede slovesa po osebnosti, ki zapušča v slovenski skupnosti v Parizu in med rojaki po Franciji veliko praznino. G. Jože Flis ni bil samo razdajajoči se duhovnik, ampak tudi prijatelj, velik prijatelj, ki je znal vsem prisluniti, za vsakega najti pravo besedo in bil vedno pripravljen pomagati.

Hudo nam bo na naših nedeljskih srečanjih, saj smo bili vajeni, da nas je pred Slovenskim domom nedeljo za nedeljo z g. Čretnikom prijazno sprejemal. Ni ga več! V nedeljo, 10. septembra je še somaševal v cerkvi ob Slovenskem domu, nato pa odšel v bolnišnico Notre-Dame-de-Bon-Secours, kjer je 22. oktobra ob devetih zvečer umrl. V petek, 26. oktobra so krsto prepeljali v cerkev sv. Terezije ob Slovenskem domu, kjer je bila tudi zadušna maša.

Naslednjega dne pa je bil pogrebni obred, ki se ga je udeležilo ogromno ljudi od blizu in daleč. Sv. mašo je vodil pariški pomožni škof Frikart, somaševalo pa je devet slovenskih duhovnikov iz Francije (prelat N. Čretnik, gg. I. Česnik, S. Kavalari, A. Dejak, F. Pavalec in J. Kamin), iz Belgije (g. V. Zakelj in msgr. Ilc) in Slovenije (p. Martin Kmetec, ki je bil na študiju v Parizu), dva hovaška in štiri francoski duhovniki, med katerimi sta bila tudi zastopnik nanterškega škofa in g. Guy Lafon, profesor na Katoliškem inštitutu v Parizu.

Pokojni g. Jože Flis se je rodil 4. novembra 1918 v Poljčanah na Štajerskem. V Ljubljani je bil marca 1944 posvečen v duhovnika. Odločil se je za odhod iz Slovenije, saj je slutil, da bo med begunci in izseljenci veliko potreb po dušni tolažbi.

Zaradi boleznih na pljučih se je leta 1945 zdravil v nekem sanatoriju v Italiji. Pot ga je nato vodila v Španijo, kjer je ostal od 1946 do 1956 in proti koncu deloval med slovenskimi študenti v Barceloni. Od 1956 do 1962 je skrbel za dušno pastirstvo med rojaki v Parizu. Med slovenskimi izseljenci na Švedskem pa je delal od 1962 do 1972. Na to obdobje so ga vezali lepi spomini; večkrat se je v pogovorih spominjal rojakov na Švedskem.

Leta 1972 se je vrnil v Pariz. Od tu je oskrboval tudi slovenske vernike v okolici glavnega mesta, večkrat na leto obiskal izseljence v Lyonu. Razdajal se je nesebično, požrtvovalno, v pastoralni in kulturnem delu, saj je bil več let tajnik Društva Slovincov v Parizu. S svojim optimizmom je olajšal marsikatero težavo.

Še v zadnjih dneh svoje boleznega je šegavi štajerski značaj navdajal z upanjem, da bo še nadaljeval svoje poslanstvo med Slovenci v Parizu, zlasti v Slovenskem domu.

Do zadnjega je živo spremljal dogajanja v Sloveniji in se prav posebno razveselil srečanja z ministrom za Slovence po svetu dr. Janezom Dularjem, ki ga je ob svojem obisku pri pariških Slovincih šel pozdravit v bolnišnico.

Težko bo navaditi se na njegovo odsotnost, a njegova dobrota in ljubezen bosta vedno živi med nami. Praznino bo občutil še zlasti g. prelat Nace Čretnik, ki je z g. Jožetom Flisom izgubil zvestega in dragocenega sodelavca. Naj mu bo Vsemogočni bogat plačnik za vse žrtve in nelahke naloge, ki jih je g. Jože prevzel nase, ko je stopil na pot izseljenskega duhovnika. Naj počiva v miru v ljubljenskih rodnih Poljčanah!

v.č.

700 let frančiškanov v Bosni

Frančiškani v Bosni slavijo letos 700-letnico, odkar so prišli v te kraje. Bosanski kralj Dragutin je namreč zaprosil papeža Nikolaja IV., naj mu pošlje frančiškane. Ti so prišli 23. marca 1291. Svojo 700-letnico so pa začeli praznovati že letos 23. marca, zaključili jo bodo prihodnje leto na isti dan. Papež Leon XII. je zapisal: »Kar ima katoliška Cerkev v Bosni in tudi izven Bosne, kjer so delovali bosanski frančiškani, za vse se moramo za Bogom zahvaliti delu frančiškanov.«

Trenutno imajo frančiškani v Bosni 19 samostanov; v njih živi 286 duhovnikov ter 9 laičnih bratov.

Svojo župnijo imajo bosanski frančiškani tudi v Beogradu; posvečena je sv. Antonu Padovanskemu. Cerkev je delo arh. Jožeta Plečnika in spada med vrhunske sakralne arhitekture v Jugoslaviji.

Naloga škofov

— Glavna naloga škofov ni samo kazati na zlo, temveč tudi govoriti o spreobrnjenju in o upanju.

— Krščanski laik ni samo socialni delavec; krščanska vera ni samo ideologija ali samo humanistični program.

— Na pragu tretjega tisočletja krščanstva je za vse krajevne Cerkve v Aziji prva naloga evangelizacija.

— Odnos med duhovniki in laiki naj bo medsebojno dopolnjevanje.

Dan emigranta in pomoč Albancem

V nedeljo, 18. novembra je italijanska Cerkev obhajala »Dan emigranta«. Do druge svetovne vojne in še pozneje so italijanski delavci iskali delo drugod in se močno izseljevali; v zadnjih desetletjih se je položaj preokrenil: v Italiji iščejo zaposlitev in zatočišče begunci iz raznih tujih držav, posebno iz držav vzhodne Evrope in še posebej iz dežel Tretjega sveta. Toda Italija za to imigracijo ni pripravljena ne duhovno ne materialno. Od tod nestrpnost do emigrantov, spori, pretepi, tudi sovraštvo do teh ubogih ljudi.

Ni pripravljena materialno, ker za emigrante primanjkuje stanovanj, največkrat tudi dela, čeprav priseljencem odkazujejo najnižja dela, tista, ki jih Italijani nočejo več opravljati.

V TRSTU

V Trstu se je pojavil še nov problem. Večje število Albancev je prišlo s potnimi listi kot turisti z ladjo v Trst in tu zaprosilo za politični azil. Škof Bellomi je na to pozoril s posebnim pozivom na svojo škofijo. Piše:

Tok izseljevanja se je preusmeril: danes so drugi, ki se priseljujejo na italijanska tla. Menda je 129 narodnosti, ki so navzoče na italijanskih tleh. Pri nas v Trstu se pridružuje še nov problem, Albanci, ki iščejo politični azil. Ko ga dobijo, nastanejo spet novi problemi: stanovanja, zaposlitev in še bolj trenutni tragični položaji: noseče matere, matere z dojenčki, novorojenčki, bolniki, ostareli... Število albanskih priseljencev gre že v stotine in še bodo prišli novi...

Naša Caritas, Acli, občinske in deželne oblasti se zanje zavzemajo. Našli so jim zatočišče v ITSI, v številnih škofijskih hišah v Lignanu, Vidmu, v domu Le Beatitudini, tudi v Marijanišču, a je vse premalo: potrebna so še stanovanja in denar... Razširimo prostor za dobrodelno dejavnost...

Pri vseh mašah so škofovo pismo prebrali in nabirali prispevke za te uboge ljudi. V manjši meri se ponavljajo prizori iz časa po zadnji vojni, ko je na milijone beguncev v taboriščih, tudi na Tržaškem, čakalo na emigracijo.

Televizija, nadležni gost v družini

Skoraj vsaka družina ima danes televizijo. TV lahko predstavlja za družino prijatelja, sovravnika ali vsiljivca. Seveda pa ni aparat sam kriv morebitne težave. Krivi so tisti, ki ga ne znajo prav uporabljati. Za ljudi, ki živijo sami, je ob večerih TV pravi prijatelj.

Vplivu TV so najbolj izpostavljeni otroci. Po podatkih neke novejše raziskave 45% italijanskih otrok v starosti od treh do šestih let zelo pogosto sami gledajo televizijo. Kar 75% toliko starih otrok pa skupaj s starši preživijo večere pri televizijskih oddajah, ki so namenjene odraslim. Številni starši dovolijo, da otroci sami prižigajo TV in iščejo po kanalih, kar jim ugaja.

Vzgojitelji svarijo pred pasivnim zadržanjem do televizijskih oddaj zlasti nasilja in erotizma, ki izredno škodljivo vplivajo na razvoj otrok in mladih ljudi.

Starši naj vedo, kaj otroci gledajo po televiziji, in naj k oddajam povedo svoje kritične pripombe, kaj je v redu in kaj ne.

našel to pisemce: jaz te imam rada!»

Marsikatero otroško srčece, ki ga je nemila usoda zaznamovala za vse življenje, bi nam rado isto povedalo. Mi pa hodi-mo mrzlično mimo njih, zapiramo si oči in si mašimo ušesa, da bi se v našo pesem življenja ne vrnila nobena žalostna nota. In vendar naša osebnost ne bo nikoli dosegla tiste popolnosti, v kateri se v čudoviti skladnosti preliva veselje in žalost, sonce in vihar in tvori tako najlepšo pesem življenja, če ne bomo imeli razumevanja tudi do teh nesrečnih bitij.

Prinesti sonca v dušo takega zagrenjenega človeka, o kako lepa je ta naloga, kako vzvišen je ta apostolat!

Ko smo prešli Verono, sem opazila na natrpanem hodniku dva mlada človeka. Ona je trudno naslanjala glavo na njegovo ramo in on ji je polglasno pel nežno popevko. Opazila sem njeno utrujenost, pa sem ji ponudila svoj sedež. Ko sem stala poleg njega na hodniku, mi je on brez besed ponudil konfete. Zavzela sem se in ga smeje vprašala, če sta mogoče novoporočenca. Pa mi je odgovoril, da

Leto I. - Št. 4.

Gorizia, 1. julija 1938 XVI

Sped. in abbonamento postale

SVETOGORSKA KRALJICA
MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA

Sončni utrinki s poti

Dne 23. novembra je bila prva obletnica smrti gđe. Zore Piščanc, dolgoletne upravnice našega lista in dobre ljudske pisateljice. Namesto da bi mi o njej pisali, naj spregovori sama s pričujočo črtico, ki je izšla v »Vijolici« leta 1953.

Ali se ni tudi vam že zgodilo, ko ste šli na potovanje, da so vam spomini na lepe pokrajine, velika mesta in veličastne bazilike šli skoro v pozabo spričo malih, na videz neznatnih dogodkov, ki so vam segli globoko v dušo in pustili tam neizbrisne sledove?

Od Gorice pa ves čas do Milana smo se vozili skupaj z mlado gospo Slovenko, učiteljico v milanski okolici, ki je imela s seboj desetletno božjastno deklico. Mučno jo je bilo gledati, ko ji je bolezen zvi-jala drobno telesce, in priznam, da je bil moj prvi vzgon, da bi si kje drugje poiskala prostor. Ko pa je gospa v Milanu s hčerko izstopila, sem bila vesela, da sem premagala ta svoj odpor. Marsičesa sem se pri tem naučila.

Prvo, kar sem spoznala, je bila ugovitev, kako je to dekletce silno rahločutno in čuteče. Komaj smo se dobro vsedli, že je z negotovimi kretinjami segla po svojem otroškem časopisu in ga ponudila mojemu malemu nečaku. Skušala se je po-

tem z njim igrati in z veseljem sem opazila, kako mojega nečaka ni prav nič motila njena bolezen. Ko pa sta v Benetkah vstopili dve Italijanki, namenjeni v Pariz, sta se ves čas nasmihali mučnemu zvi-janju bolne deklice. Opazovala sem dekličino mamo, kako vsled tega niti mišica ni trenila na obrazu. Z isto ljubeznijo in pazljivostjo je obkrožala svojega otroka in se mirno z nami pogovarjala. Občudovala sem jo, kajti slutila sem, po kakšnih velikih bojih si je ta junaška mati priborila to dostojanstveno prenašanje svoje težke preizkušnje.

V svoji veliki nesreči je mala Lilijana še srečna, kajti ima srce, ki jo razume in ji vrača ljubezen z ljubeznijo.

Pa sem pomislila na dolge vrste belih posteljic po velikih bolnišnicah, kjer podobni otroci hirajo bolj od pomanjkanja ljubezni kot pa od boleznih same. Odrasli čestokrat pozabljajo, kako so ta zaznamovana bitja potrebna razumevanja in ljubezni kakor cvetke sonca in rose. Da, še vse bolj kot zdravi ljudje hrepene po teh sončnih žarkih, ki so jim pogosto tako skopo odmerjeni.

In ko odrasejo, o kako težko je takim ljudem najti srce, ki jih razume in jim skuša z ljubeznijo nadomestiti to, za kar jih je življenje prikrajšalo. Navadno živijo taki ljudje zaprti sami vase in zagrenjeni in se tako vedno bolj pogrezajo v mržnjo in sovraštvo do vseh ljudi. Kdo je temu kriv? Mi sami, ker jih nismo skušali razumeti, ker si nismo znali pridobiti njihove ljubezni.

Kako bridka obtožba zveni iz dveh samih stavkov tega zagrenjenega bitja. Bila je to mala deklica, tako odvratne zunanjosti, da so se je vsi izogibali. Zivela je v nekem sirotišču in še vzgojiteljice so si na tihem želele, da bi našle kako pretvezo in bi jo odslovile. Neka sovrstnica jo je nekoč zasačila, kako je položila pisemce v duplino drevesa zunaj zavoda. Vsa vesela je hitela k predstojnici in ji povedala, da si dekletce dopisuje z osebo zunaj zavoda. »Pokazati vam hočem, kam je položila pisemce.« Predstojnica in tajnica kar nista mogli skriti svojega veselja. Hiteli sta na določeni kraj in tam res našli drobno pisemce. Ko sta ga odprli, sta brali: »Kdorkoli si, ki si

25 let delovanja PD „Štandrež“

Prestop novincev v klan

V Štandrežu se je v prvi polovici novembra zvrstilo več pobud in prireditvev, ki jih je organiziralo PD »Štandrež« ob 25-letnici delovanja. Bile so v župnijskem domu »Anton Gregorčič« in so vzbudile veliko zanimanja tako v domači vasi kot tudi pri širši javnosti.

OBCNI ZBOR

Kot vsako leto je društvo imelo najprej svoj redni občni zbor v četrtek, 8. novembra in se ga je udeležilo lepo število članov. Številni so bili tudi predstavniki kulturnih društev in organizacij ter izvoljeni predstavniki. Občni zbor so pozdravili pokrajinski odbornik dr. Mirko Špacapan, prof. Franka Zgavec za ZSKP in Centra za glasbeno vzgojo E. Komel, Ivan Mignozzi za ZKO iz Nove Gorice, prof. Lojzka Bratuž v imenu ZCPZ iz Gorice, Franka Padovan za društvo F.B. Sedej iz Števerjana, dr. Andrej Bratuž v imenu SKPD M. Filej iz Gorice, Ivo Kovic za zbor Rupa-Peč, Karlo Mučič za društvo Jadro iz Ronk in Dimitrij Brajnik za športno društvo Velox iz Štandreža.

O enoletnem delovanju prosvetnega društva je poročala tajnica Valentina Pavio, ki je podala daljše poročilo o vseh področjih, na katerih je društvo prisotno, in o številnih nastopih in prireditvah, ki jih je društvo priredilo, tako v Štandrežu kot tudi v drugih krajih naše dežele, v Sloveniji in na Koroškem. O delovanju dramskega odseka je poročal Božidar Tabaj, ki je tudi napovedal, da se bo dramski odsek predstavil prve dni novega leta z novo premiero. O pevski in glasbeni dejavnosti je spregovorila Joana Marušič, Kristina Marušič pa je predstavila delovne baletne skupine.

Društveni predsednik dr. Damjan Paulin se je dotaknil nekaterih splošnih pobud in delovanja društva v okviru ZSKP in sodelovanja z drugimi društvi in organizacijami v Štandrežu in na Goriškem. Račune društva je prikazal blagajnik Lucijan Pavio.

Predsednik nadzornega odbora Ivo Češut je pohvalil delovanje društva in skrbno vodenje blagajne in tajniškega zapisnika ter predlagal razrešnico staremu odboru. Sledile so volitve novega odbora, ki ga sestavljajo Vladimir Bastjančič, Karlo Bolčina, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Lucijan Kerpan, Joana Marušič, Martin Marušič, Kristina Marušič, Jordan Mučič, Lucijan Pavio, Valentina Pavio,

Damjan Paulin, Danijela Puja, Božidar Tabaj in Silvana Znidarčič.

V nadzornem odboru so Ivo Češut, Majda Paulin in Ivanka Zavadlav, v razsodišču pa Dušan Brajnik, Irena Nanut in Pavel Marušič.

Za dolgoletno organizacijsko delo so na občnem zboru prejeli priznanja: Jožica Bastjančič, Ada Kerpan, Rafaela Makuc, Flavija Mučič, Joana Marušič, Anica Pavio, Lucijan Pavio, Šuligoj Klavdija, Nadja Tabaj in Silvana Znidarčič.

DRUGE PRIREDITVE OB 25-LETNICI

Prireditve, ki so se začele z občnim zborom, so se nadaljevale z odprtjem razstave fotografij in dokumentov o Štandrežu in o delovanju prosvetnega društva v 25 letih. V spodnjih prostorih župnijskega doma je zbranih res veliko pomembnih dokumentov, ki pričajo o izredno razvejani dejavnosti PD »Štandrež« in o bogati kulturni in širši družbeni tradiciji celotne štandreške skupnosti.

Na sobotni prireditvi so predstavili tudi obsežno publikacijo o Štandrežu, ki jo je izdalo društvo ob 25-letnici obstoja. O publikaciji bomo kaj več zapisali v eni prihodnjih števil.

Jubilejna prireditve pa je bila v nedeljo, 11. novembra, ko so se na odru župnijskega doma zvrstile vse skupine, ki delujejo v okviru društva. Kot gost so sodelovala števerjanska dekleta zbora »Alenka«, ki jih vodi Anka Černic. Program je stekel s primernim ritmom in na odru smo lahko prisluhnili najprej štandreške mladinskemu zboru, ki ga vodi Elvira Chiabai, članom dramskega odseka, ki so predstavili več prizorov iz različnih iger, občudovali smo baletno skupino, za katero skrbita prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Sledili so še gojenci štandreške glasbene šole in mešani pevski zbor pod vodstvom Valentine Pavio.

Na jubilejni prireditvi so društvu čestitali: predsednica SSO Marija Ferletič, predsednica kulturnega društva »Oton Župančič« Sara Hoban, domači župnik msgr. Jožef Žorž, goriški občinski odbornik Marjan Breščak, g. Simoniti za ZKO iz Nove Gorice in Franka Zgavec za ZSKP.

O tem, kar se je v 25 letih dogajalo v Štandrežu in o prosvetnem društvu je govoril dr. Damjan Paulin, ki je leto 1965, ko je bilo društvo ustanovljeno, prišlo med pomembne letnice štandreške zgodovine. Istega leta je bila zgrajena tudi žup-

nijska dvorana. Ta dva dogodka ne sovpadata slučajno, ampak pričata, da je dvorana nastala, ker se je čutila potreba po primernih prostorih tudi za kulturno delo, in društvo se je lahko ustanovilo oziroma delovalo, v kolikor je razpolagalo s primernimi prostori. Spomnil se je še pokojnih članov, ki so bili posebno aktivni: dirigenta Maksa Debenjaka, pevca ni igralca Jožefa Pavletiča, pevca Franca Antoniča in člana odbora Emila Cingerlija.

IZ POROČILA PREDSEDNIKA DR. DAMJANA PAULINA

Ce bežno pogledamo, kaj je pomenilo in kaj še pomeni za štandreško skupnost 25 let delovanja PD »Štandrež«, nam že same skope številke dajo jasno sliko o izredno bogati in razvejani dejavnosti na raznih področjih.

Petje še vedno zanima največ ljudi, lepo je število pevcev tako pri mladinskem kot pri mešanem zboru. Seveda gre zahvala predvsem tistim pevcem in pevkam, ki vztrajajo že 25 in več let, kot tudi pevovodjem, ki so v teh letih vodili oba zbora. Elvira Chiabai, ki skrbi za mladinski zbor že nad 25 let, pri mešanem zboru pa so se zvrstili Maks Debenjak, Ivo Bolčina in Bogomir Spacapan. Zadnje leto skrbita za mešani zbor Valentina Pavio in Tiziana Zavadlav.

Za mešani zbor »Štandrež« je pomembna pomladitev v zadnjem času, tako pri pevcih kot pri vodjih zbora. V teh letih je bilo ogromnih ur namenjenih vajam, ki so redne dvakrat tedensko. In prav tako je bilo nastopov v tem obdobju lepo število.

Tudi glasbena vzgoja je za mladino pomembna. Od 1973 deluje v župnijski dvorani glasbena šola, ki je leta 1988 postala sekcija Centra za glasbeno vzgojo Emil Komel.

S 25-letnico društva sovпада tudi 25 let delovanja dramskega odseka, ki je v novem župnijskem domu dobil tudi primerno prostore za svoje delo. Prvi režiser je bil župnik Jožef Žorž; kasneje so pri dramskem odseku sodelovali še Ivanka Zavadlav, Aleksij Pregarc, Mira Štrukelj in Emil Aberšek. Tudi pri tej skupini imamo osebe, ki igrajo že od vsega začetka.

Dramska skupina je postavila na oder 25 celovečernih predstav, pretežno komedij, in več krajših. Nastopov je imela nad 300 v Štandrežu, na Goriškem, Tržaškem, v videmski pokrajini, v Sloveniji, na Koroškem, v Rimu, v Švici, v Parizu in v ZDA. Skupina je prejela tudi številna priznanja.

Naj omenim tudi mladinsko dramsko skupino, ki se občasno predstavlja s kakim delom.

Leta 1981 je v okviru društva začela delovati baletna skupina, ki jo vodi prof. Nataša Sirk in Kristina Marušič. Tudi ta skupina rada nastopa ob raznih priložnostih.

V 25 letih je društvo priredilo veliko gostovanj, sodelovalo z drugimi društvi, vedno je bilo aktivno v skupnih pobudah, zlasti pa v okviru Zveze slovenske katoliške prosvete.

Kmečka protestna manifestacija v Trstu

Kmetje iz vse naše dežele so napovedali protestno manifestacijo za petek, 30. novembra v Trstu. Opozoriti hočejo na težave in ovire, ki morijo kmetijstvo.

Silka z jubilejne prireditve ob 25-letnici delovanja PD »Štandrež«. Člana dramske skupine Kristina Marušič in Jordan Mučič; v ozadju štandreški mladinski pevski zbor

sta se tisto jutro poročila v Padovi.

»Slabo ženitovanjsko potovanje imata,« sem mu odgovorila.

»Ko bi lahko stal na obeh nogah, bi še bilo, a že štiri ure stojim samo na eni nogi, ker imam drugo lesono!«

Zadelo me je, da sem vztrepetala.

»Pa zakaj niste tega povedali, vsak bi vam rade volje odstopil svoj prostor.«

»Vidite, gospodična,« mi je odgovoril, »to ni lahko. Tako težko je drugim odkrivati svoje nadloge, še težje prenašati njihovo pomilovanje.«

Potem mi je začel tiho pripovedovati in se od časa do časa oziral na svojo mlado, prikupno nevesto, ki je naslonjena ob okno mirno spala kot otrok. Neka posebna milina je bila razlita čez njen mladi obraz.

»Ko mi je pred osmimi leti tik pred koncem vojne ročna granata odtrgala nogo, sem mislil, da bom zblaznel, a ne toliko od telesnega trpljenja kot od duševnih muk in razjedajočih slutenj, da bom odslej za vse življenje zaznamovan in da se me bodo vsi izogibali. Zaprl sem se vase in vedno ostrejša mrznja do vseh

ljudi mi je razjedala mlado življenje. Tedaj sem spoznal njo in v moje življenje je spet posijalo sonce. Hodil sem še z berglami, ker mi lesene noge še niso napravili. Kljub temu me je vzljubila in nikdar mi ni niti z najmanjšo besedo omenila moje nesreče, še manj pomilovala. Zanj sem bil njen fant, kakor bi lahko bil vsak drug, zdrav in krepak. Vrnila mi je življenje in zopet se čutim enakovrednega z ostalimi ljudmi in nič več se ne bojim prihodnosti. Ona je zame blagoslov.«

Tako je končal svoje pripovedovanje mladi mož in nehoti sem pomislila na lepe besede, ki pravijo: »Ni je večje modrosti kot je modrost ljubečega srca dekleta in žene.«

Nič ne vemo, kaj lahko Bog od nas zahteva. Skušajmo si zato pridobiti tisto modrost, ki nam je potrebna v takih slučajih.

Kakšno naj bo pred vsem naše zadržanje do teh oseb? Prvo pravilo bodi: Občuj z njimi kakor z vsemi drugimi zdravimi in normalnimi ljudmi. Vse, kar mu daješ, mu dajaj z veliko ljubeznijo in

razumevanjem. Ne omenjaj mu njegove nesreče, zlasti ga ne pomiluj. Bolnik, in toliko, in toliko bolj pohabljenec, se neprestano trudi, da bi pozabil na svoje gorje in postal z drugimi enakovreden človek. Pretirano pomilovanje pa je kakor sunek nazaj na prejšnje mesto in trd in neumljen opomin: Ti nisi nam enak, med nami zate ni več prostora!

Dobrota, potrpljenje in razumevanje zmagujeta povsod. Tu mi zopet živo stopi pred oči dogodek, ali bolje zgodba, ki sem jo slišala iz ust osebe, ki je sama vse to doživela. Zadnji večer mojega obiska v Milanu je bil in sedeli smo v prijetni sprejemnici velike milanske poliklinike. Pogovor je nanesel na otroke sirote, ki smo jih malo prej obiskali v njihovem oddelku in ki so našli pri dobrih redovnicah to, kar jim lastni starši niso mogli dati. Pa nam je začela mati prednica z vso preprostostjo pripovedovati:

»Tudi jaz sem bila do treh let tako nesrečno bitje. Nič nisem razumela in tudi ne govorila. Spominjam se, da je bilo moje prvo spoznanje in da me je

V soboto, 17. novembra so imeli skavti in skavtinje iz Trsta na programu srečanje za najstarejšo vejo skavtske organizacije, to je za roverje in popotnice. To srečanje je bilo še posebno slovesno, saj je bilo namenjeno sprejemu v vejo roverjev in popotnic tistih novincev in novink, ki so se na ta dan pripravljali cel dve leti. Prestop predstavlja prehod iz skavtskega obdobja »prejemanja«, in sicer obdobja, v katerem skrbijo zate starejši voditelji, v obdobje »dajanja«, po geslu roverjev in popotnic, ki se glasi: »služiti«. Ob prestopu se posameznik odloči, na katerem področju bo postal dejaven, saj se služba bližnjemu ne omeji le na delo v skavtski organizaciji, temveč je to vsako delo v korist bližnjemu in naši narodnostni skupnosti. Prav zato ni čudno, da navadno prestopijo novinci in novinke, ki so, ali bodo dopolnili 18 let prav v letu prestopa.

OBRED PRESTOPA

Srečanje se je začelo s pozdravnim govorom novincem in novinkam načelnice Ane Batagelj, ki je v svojem nagovoru poudarila prav dejstvo, da prehajajo leti iz obdobja brezskrbnosti v obdobje odgovornosti. Posebno pozornost je v svojem nagovoru podelila na geslo »služiti«, kar pomeni pokazati resnost pri vsakem delu, držati dano besedo, ne omagati pred težavo, pa če je še tako velika, sprejemati odgovornost v vsakdanjem življenju. Temu je sledila maša, ki jo je daroval duhovni vodja tržaških skavtov in skavtinj Anton Bedenčič, ki se je v pridigi zaustavil ob priliki o talentih. Poudaril je dejstvo, da je vsak prejel določene talente, ki jih mora nato razvijati v lastno veselje in v korist bližnjemu. Nato je bil na programu prestop novincev in novink v vejo roverjev in popotnic. Letos je prestopilo 15 novincev in novink v vejo celotnega tržaškega ozemlja. Med obredom samim so vsi novinci ponovili skavtsko obljubo, ki so jo izrekli še kot 12-letni otroci, ko so postali izvidniki in vodnice. Prebrali so še smernice svojega življenja, v katerih so prikazali svoje namene glede nadaljnjega življenja; poudarili so predvsem svojo navezanost do vere, narodne skupnosti in družbe, v kateri živijo. Marsikdo se je tudi odločil za nadaljnje delo v organizaciji kot voditelj ali kot član klana, nekateri pa so raje izbrali službo v korist bližnjemu izven Slovenske zamejske skavtske organizacije. Po tem so vsi novinci prejeli simbole roverizma, to je novo ruto, ki povezuje vse člane te veje, nove trake, v katerih je rumena barva, ki spominja posameznika na veselje iz otroštva, zelena barva kot znak upanja iz dobe odrasčanja in rdeča barva kot izraz ljubezni do bližnjega. Poleg teh vidnih znakov, ki jih vsakdo nosi na svojem kroju, je vsak novinec prejel še evangelij, iz katerega naj črpa moč za hojo po Jezusovi poti ljubezni, in svečo, ki ponazarja življenje, ki osrečuje bližnjega in daje toplino vsem, ki jo obkrožajo.

IMENOVANJE VODITELJEV

Po obredu prestopa je bilo na programu slovesno imenovanje voditeljev, kar so letos prvič izvedli. Ze prejšnje vodstvo je bilo mnenja, da je treba vez med voditeljem in organizacijo nekoliko utrditi in s tem dokazati, da po mnenju

pokrajinskega vodstva odgovarja določenim pogojem, obenem pa se tudi voditelj obveže, da bo skupino vodil po načelih Slovenske zamejske skavtske organizacije. Prestop je bil odlična priložnost, da se voditelje uradno in slovesno imenuje. Imenovanje so prejeli tisti člani Slovenske zamejske skavtske organizacije, ki so polnoletni, ki so že opravili prestop v klan roverjev in popotnic ter so že opravili vsaj eno taborno šolo za voditelje. Pred imenovanjem je načelnik Teo Kralj spomnil prisotne voditelje, kako odgovorna je njihova služba in kako važen je dober zgled voditelja, saj lahko že ena sama nepremišljenost pokvari večletno vzgojno delo. Pri tem pa je poudaril, da tisti, ki se ne odločijo za vodenje, niso drugorazredni skavti, saj je v organizaciji še veliko dela, ki ne predvideva vodenja skupine. Letos je to imenovanje prejelo 30 voditeljev in voditeljic.

Imenovanju je sledila družabnost ob tabornem ognju, ki se je sicer precej kmalu končala, saj je veliko večino udeležencev čakalo v nedeljo sodelovanje pri slovesni hvalničnici v cerkvi sv. Justa v Trstu, ki se je udeležilo nad 100 izvidnikov in vodnic s svojimi voditelji. Marsikatera skupina je izkoristila popoldansko srečanje, da se je v jutranjih urah podala na izlet na Kras in se potem vrnila na skavtski sedež, kjer je bilo pred hvalničnico krajše molitveno srečanje v spomin vseh skavtov in skavtinj, ki so že pri Gospodu.

Sobotna in nedeljska srečanja v Kočevski Rog

Tednik Družina poroča, da se ob sobotah in nedeljah zgrne v Kočevski Rog vselej vsaj 2000 ljudi iz različnih slovenskih krajev, a tudi iz tujine. Kočevski Rog mora postati urejen romarski kraj s cerkvijo »vseh slovenskih mučencev«, postaviti Spominski park.

Kočevska kar ne more prav zaživeti. V sredo, 7. novembra je bila v Kočevju komisija, ki preizkujae dogodke. Župnik in dekan Božidar Metelko je povedal bridko resnico: »Kljub zadnjim volitvam, novim demokratičnim razmeram, pravni nedelji v Rogu, kljub legalnemu raziskovanju roških pobojev, kljub komisijam, republiškim in občinskim za raziskavo grobišč, se zadržna klima iz preteklih časov še ni bistveno spremenila. Še vedno je ljudi strah odprto spregovoriti o tem, še vedno se o tem le šepeta. Čas bi že bil, da se tej skrivnostnosti kočevskih gozdov naredi konec, da ljudje že enkrat sproščeno zaživijo.«

Urejanje odnosov med Vietnamom in Sv. sedežem

Odkar je v Vietnamu zmazala komunistična partija, so nastopili težki časi za katoliško Cerkev. O tem med nami priča najbolj Andrej Majcen, ki je bil izgnan iz Vietnama. Sedaj pa se položaj spreminja. V Vietnamu je bila posebna delegacija Vatikana; vodil jo je kardinal Roger Etchegaray, predsednik papeške komisije Justitia et pax. Namen delegacije je bil, da v razgovoru z vietnamskimi oblastmi uredi položaj katoličanov v tej deželi. Delen uspeh je že viden, ker so dovolili nekaterim diakonom, da jih lahko posvetijo za mašnike, česar do sedaj niso smeli.

moje duše. Vzljubila sem tiste dobre redovnice in, ko so me čez tri leta poslali domov, sem zopet ušla k njim. Tu sem začela prvi Jezusov klic. Ko sem to razodela domačim, se je začelo zame zopet žalostno življenje. Oče mi je grozil z najhujšimi kaznimi in še celo s smrtjo, če bi se predrznila vstopiti v samostan. Osem let sem se borila, končno sem le dosegla svoj cilj in največjo srečo na tem svetu. Ko bi se v svoji mladosti ne srečala z redovnicami in z njihovo veliko ljubeznijo in potrpežljivostjo, bi danes bila najnesrečnejša ženska na svetu. Pogubila bi si dušo in telo.«

Tako mi je govorila redovnica, postavljena vsled svojega velikega razumevanja, modrost in odločnosti na »vzvišeno« mesto, da s svojim svetlim zgledom sveti vsem, ki bi v boju življenja omagali ali zašli.

**PODPIRAJTE
»KATOLIŠKI GLAS«!
DARUJTE
V NJEGOV
TISKOVNI SKLAD!**

Košček Slovenije v svetem mestu

Slovenski zavod »Slovenik« v Rimu je bil ustanovljen z namenom, da bi se v njem živeči duhovniki izpopolnjevali v študiju svetih znanosti na cerkvenih univerzah in drugih višjih akademskih institutih. Njegov pravni položaj v Rimu jasno potrjuje prisotnost slovenske Cerkve v večnem mestu in jo tako vključuje v skupnost mednarodnih cerkvenih ustanov v središču krščanstva.

Slovenik s pomočjo Slovenske teološke akademije povezuje slovenske znanstvenike pri zbiranju in objavljanju za Slovence pomembnih dokumentov, ki jih hranijo rimski cerkveni arhivi.

Romarjem, ki potrkajo na njegova vrata, po svojih močeh z veseljem pomagajo — kolikor pač more, glede na svoje glavno poslanstvo. V zavodu najdemo oporo rimski Slovenci, ki so združeni v skupnosti »Anton Martin Slomšek«. Zadnja leta je v zavodu tudi sedež postulatice, ki si prizadeva za razglasitev svetnikom b. s. Antona Martina Slomška in drugih slovenskih svetniških kandidatov.

Slovenski škofje in duhovniki najdejo v Sloveniku svoj dom, romarji pa Slovenijo v malem.

Zamisli pok. ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana je uresničil msgr. dr. Maksimilijan Jezernik, ki je bil vseh 30 let duša in srce Slovenika. Vse to s pomočjo dobrih ljudi.

Naj mi bo tu dovoljen osebni spomin: prav dobro se spominjam zadovoljstva pok. patrona J. Prešerna, ko mi je pred Božičem leta 1960 pokazal ustanovno listino Slovenika. Sam nisem bil prav zadovoljen, ker je listina govorila samo o duhovnikih iz Slovenije. »Ali ste na nas, ki nismo iz Slovenije, pozabili?« V teh letih se je marsikaj spremenilo in zato smo tržaški slovenski duhovniki ustanovili posebno študijsko za tržaškega duhovnika, ki bi študiral v Sloveniku.

Pri obisku sv. očeta, 22. novembra se je o vsem tem govorilo. Bile so besede zahvale za opravljeno delo, saj je v Sloveniku študiral že veliko število slovenskih duhovnikov, ki sedaj zavzemajo važna mesta v slovenski cerkveni skupnosti. Bile so nadalje besede, ki so potrdile poslanstvo zavoda, ki naj pogumno nadaljuje svoje delo, in ki naj bo žarišče in središče trdne vere, neomajnega zapiranja in vedrega pogleda v bodočnost.

Za obisk sv. očeta so prišli v Rim slovenski škofje ter vrsta nekdanjih »slovenikarjev« in nekaj prijateljev zavoda.

Sveti oče je prišel v zavod ob 18. uri. V obnovljeni kapeli (za obnovitev sta poskrbeli arh. J. Kregar in slikar Renko) je s škofi in nekaterimi duhovniki maševal v slovenskem jeziku in med mašo tudi pridigal. Pevski zbor samih »doktorjev« je zelo razveselil sv. očeta: tako v kapeli, kakor tudi v dvorani in v jedilnici. V dvorani je papeža nagovoril nadškof dr. Alojzij Šuštar, papež pa je pozdravil prisotne — vsakega posebej — in mu izročil rožni venec. Pozdravu v dvorani je sledila večerja, od katere se je sveti oče kar težko ločil. (Vsaj tako se je zdelo). Pri mizi je papeža nagovoril rektor msgr. Jezernik in papež se je ponovno zahvalil — v prostem italijanskem govoru.

Bil je to lep dan. Nova spodbuda za novih 30 let, kakor je sveti oče sam rekel. V petek, 23. novembra smo se zbrali za zahvalo pod katedro v cerkvi sv. Petra. Somaševanje je vodil g. nadškof metropolit, ki je tudi pridigal.

Upamo in želimo, da bi Slovenik plodno nadaljeval s svojim delom.

Lojze Škerl

(nadaljevanje s 1. strani)

jence, ki zaradi raznih razlogov niso mogli priti. Blagoslovite tudi Marijine sestre Čudodelne svetinje in vse dobrotnike, bodisi da še živijo ali da so že v Očetovi hiši.

Zgledujoč se po stari rimski navadi, bi mogel stati na vratih našega Zavoda latinski napis:

Joannes XXIII me in vitam vocavit,
Paulus VI me inter instituta pontificia inseruit,

Joannes Paulus II me visitavit et benedixit.

Janez XXIII. me je priklical v življenje, Pavel VI. me je uvrstil med papeške ustanove,

Janez Pavel II. me je obiskal in blagoslovil.

Sveti oče, blagoslovite nas!

Slovenski plakati ne smejo na tržaške zidove

Zgodilo se je, da občinska služba za razobešanje javnih obvestil v Trstu v petek, 23. novembra ni sprejela plakatov Slovenskega gledališča, napisanih v slovenskem jeziku. Ob tem diskriminacijskem dejanju je deželni svetovalec SSK Bojan Brezigar vložil na deželni odbor vprašanje, na podlagi katerih določil omenjeni plakati niso bili sprejeti, ali bo deželni odbor obsodil to samovoljno dejanje in ali namerava ukrepati proti odgovornemu za to diktatorsko odločitev.

Mavhinje

Na praznik Kristusa Kralja je pri župnijski sveti maši sodelovala dekliska pevka skupina Vesela pomlad z Opčin. S svežimi in lepimi glasovi ter ubranim petjem je pod vodstvom dirigenta g. Franca Pohajača odpela liturgična besedila iz slovenske pesmarice. Med najlepšimi pesmimi sta bili Mir vam dajem in Vlij mi olja. Po sv. maši so pevke pred oltarjem pripravile tudi kratek koncert. Zapele so J. Gallusa Pueri concinite, S. Mokranjca Tebe pojem, Zoltana Kodalya Ave Marija, Beppija de Marzi Signore delle cime, Brede Šček O Marija, naša Mati in J. Trošta Ave Marija doni čez ravan, na koncu so dodale še R. Gobca Doneči zvon.

Za našo župnijsko skupnost je to gostovanje dekliskega zbora Vesela pomlad predstavljalo posebno presenečenje in novost. Vsi smo radi prislulnili ubranim glasovom in lepemu petju ter ga nagradili s ploskanjem. Zborovodja, ki je predstavil zbor in pesmi, je izrazil svoje zadovoljstvo nad gostovanjem v naši cerkvi. Župnik je v zahvali povedal tudi željo, da bi se morda kdaj pozneje zbrali pri daljšem koncertu, ter povabil vse sodelujoče pevke na srečanje v župnišče. Hvalježni smo dekliskemu zboru in pevovodji za zbrano in lepo sodelovanje pri bogoslužju.

Sveži grobovi

»Blagor jim, ki umrjejo v Gospodu, zakaj njih dela gredo z njimi!« Prav je imela pok. Zorka Florjančič, da si je želela, naj bo njena poslednja pot 19. novembra v domači Dornberk. Nikjer drugje bi ne bila deležna tako priskrbenega slovesa. Že domača cerkev, prenovljena dvorana, vsa žareča v jesenskem ruju ob vznožju veličastne Gospodove večerje, bi si ne mogla zaletiti lepšega slovesa.

Ker sta bila istočasno dva pogreba, je bila cerkev res nabito polna. Somaševala sta domači župnik Blažič in nabrežinski g. Breclj. Kdor pok. Zorka še ni poznal, je iz župnikovega tolažečega nagovora mogel razbrati duhovno bogastvo po evanveliju živeče, močne žene Zorka.

Ob odprtem grobu pa je družinski prijatelj orisal življenjsko pot pokojnice, njeno izredno plemenitost, s katero se je razdajala v pomoči potrebnim, bolnikom in ostarelim. Zlasti pa je ovrednotila svoje talente in si pridobila neveljnih zaslug v svojem 25-letnem službovanju v psihiatrični bolnišnici pri Sv. Ivanu v Trstu. Kdor pozna to okolje, ve, kaj pomeni nepretrgano vztrajati toliko časa v taki službi. Kot odlična bolničarka si je pri tem delu še bolj izostrila tozadnevni čut, da je nadaljevala v tem smislu tudi po upokojitvi.

Tako velikodušna požrtvovalnost ni mogla ostati skrita. Sam devinski princ jo je odlikoval z odličjem, ki se podeljuje le v posameznih primerih za izjemne zasluge na področju humanitarnega dela. Zapisala pa je svojo dobrotelost tudi v svojih, za krajše ali daljše obdobje domačih cerkvah pri Sv. Ivanu v Trstu, v Nabrežini in v rojstnem Dornberku.

V imenu Apostolstva sv. Cirila in Metoda se je ob grobu poslovila tudi članica iz Trsta. Njena zvestoba nam bo ostala v trajnem spominu, saj z možem Cirilom nista nikoli manjkala pri raznih srečanjih in slovesnostih. Za njeno srčno dobroto naj ji Bog poplača za zakladi svoje ljubezni. F.V.

★
Ob bridki izgubi drage žene
Zorka Skomina-Florjančič
se iz srca zahvaljujem gg. duhovnikom za opravljene obrede in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujočel mož Ciril in ostalo sorodstvo

Nabrežina - Dornberk, 29. 11. 1990

Pojasnilo k zadevi openske župnije

Prejeli smo s prošnjo za objavo.

Pojasnilo k zadevi openske župnije

V zvezi z znano akcijo za opensko župnijo in v želji, da bi dobili jasne odgovore na nekatere govornice, so dne, 19. novembra 1990 podpisani člani širše delegacije z Opčin, od Banov in Ferlugov bili na razgovoru z generalnim vikarjem msgr. Ragazzonijem.

Msgr. Ragazzoniju so postavili tri vprašanja, ki naj bi razčistila omenjene govornice, in sicer: ali je res, da je za to, da bi vernike preštevali po narodnosti, da bi bil v župniji sv. Jerneja na Opčinah nastavljen italijanski župnik, da se je po nekem verskem obredu izrazil, da je zmolil molitev »in s'ciavo«.

Msgr. Ragazzoni je odgovoril, da je proti vsakemu preštevanju, ne le zato, ker je to stališče škofa, pač pa tudi po čisto osebnem prepričanju. Zagotovil je, da se ne zavzema za italijanskega župnika v župniji sv. Jerneja na Opčinah. Na naše izrecno opozorilo je dejal, da se bo, v primeru da bodo župnijo vodili redovniki iz Slovenije, zavzel, da bo iuridično postavljeni župnik sicer italijanski državljani, kakor zahteva zakon, a po narodnosti Slovenec. Rekel je tudi, da je bila že v škofovi listini iz leta 1966 jasno postavljena trditve, da bo cerkev sv. Jerneja na Opčinah služila predvsem potrebam slovenskih vernikov. V zvezi z izrazom »s'ciavo« je zanikal, da bi se bil tako izrazil; dodal pa je, da se v narečju reče »s'ciavo« in ne »slavo«. Povedali smo mu, da je beseda izraz neke izkrivljene anahronistične miselnosti in da je predvsem robotost to, kar odklanjamo. Odrvil je, da odkar se je zavedel, da je beseda »s'ciavo« psovka, je ni več uporabljal.

Dejali smo tudi, da v trditvah, da je g. župnik »star in bolan« tukajšnji ljudje vidijo laž; še enkrat smo povedali, da je g. župnik priljubljen in spoštovan tudi pri osebah, ki ne hodijo v cerkev: o tem jasno pričča n. pr. skoraj 1300 podpisov polnoletnih župljanov, ki so se, poleg ostalega, izrazili tudi njegovi premestitvi.

Opčine, 21. novembra 1990

Vladimir Vremec, Jelka Cvelbar,
Andrej Štekar, Pavel Vidau,
Marija Kacin

Postavili so spomenik pesniku Francetu Balantiču

Demokratska Slovenija odkriva svoje zamolčane velike sinove. Med temi je tudi pesnik Francé Balantič. Do nedavna so ga poznali samo v Argentini in deloma v zamejstvu, sedaj pa so mu v Grahovem pri Cerknici postavili spomenik. To se je zgodilo v petek, 23. novembra. Spomenik so postavili pred šolo, ker je tam med zadnjo vojno na isti dan leta 1943 zgorel skupaj z drugimi domobranci tudi Balantič. Domobranci so se namreč utrdili v šoli, ki so jo ponoči napadli partizani, jo zavzeli in zažgali z branitelji vred; med temi je bil tudi mladi pesnik Fr. Balantič; bilo mu je komaj 22 let.

Proslavo in postavitev spomenika je organizirala občina Cerknica skupaj z Društvom slovenskih pisateljev. Slavnostni govornik je bil pesnik Stane Zajc, spomenik je odkril minister Andrej Capuder. Po proslavi pred šolo je sledila kulturna prireditev v občinski dvorani, kjer je pesnika predstavil prof. France Pižornik, Balantičeve pesmi pa je recitiral igralec Boris Kralj.

Drago Klemenčič je zapustil Družino

Bralci Družine poznajo Dragota Klemenčiča, saj je bil 24 let njen glavni urednik, nekaj let tudi njen odgovorni urednik. Sedaj so se razmere spremenile. Tudi slovenski radio in TV sta se odločila, da bosta imela verske oddaje. Toda kdo naj jih ureja? Spomnili so se na urednika Družine Klemenčiča, ki se je zdel vsem, tako cerkvenim kot laičnim ljudem, najbolj primeren in usposobljen za to službo. Tako je dr. Drago Klemenčič odločil vodstvo Družine in ga prepustil dr. Janezu Grilu ter sprejel vodstvo verskih oddaj na radiu in televiziji v Ljubljani.

Drago Klemenčič je primorski rojak, rojen v Stomažu na Vipavskem. Posvečen je bil leta 1962. Odšel je v Rim in bival v Sloveniku, dosegel doktorat iz teologije in se specializiral na višjem inštitutu za znanost in tehniko javnega obveščanja. Dobro zna tudi angleški jezik poleg slovenščine ter italijanščine. Kot urednik Družine se je udeležil raznih mednarodnih kongresov za časnikarje; bil je tudi v Indiji na takem kongresu. Znanje angleščine mu je povsod prav prišlo.

Verske oddaje iz Ljubljane po radiu so se že začele.

Zaščita Krasa

V ponedeljek, 10. decembra bo v gostilni »Pri lovcu« na Vrhu sv. Mihaela večer na temo »Zaščita Krasa in domače prebivalstvo«. Začetek ob 20. uri.

Volitve na Poljskem so iznenadile

V nedeljo, 25. novembra so bile na Poljskem volitve za predsednika republike. Največ glasov (40%) je dobil prvak Solidarnosti Lech Walensa, takoj za njim pa se je uvrstil doslej malo znani bogataš Stanislav Tyminski, dočim je predsednik vlade Tadevs Mazowiecki prišel šele na tretje mesto. Nad izidi so vsi presenečeni: Walensa, ker ni že na nedeljskih volitvah dobil nad 50% glasov, kot je pričakoval; Tyminski, ker si takega uspeha ni nadejal; Mazowiecki, ker je trdno upal, da pride vsaj na drugo mesto.

Težko je presoditi, zakaj so volilci tako glasovali. Najbž zato, ker so razočarani zaradi gospodarskih težav v državi, ki jih vlada premiera Mazowieckega ni mogla odstraniti. Sedaj upajo, da bo v prihodnje to uspelo Walensu ali Tyminske mu. V drugem krogu volitev se bosta namreč pomerila ta dva.

Politični shodi v Sloveniji

Vse stranke hitijo s prirejanjem shodov po raznih krajih Slovenije. Tema shodov sta bližnji plebiscit in slovenska ustava. Vsaka stranka iznaša svoje poglede na obe vprašanji. V bistvu se vse ujemajo. Taki shodi so potrebni, da ljudi informirajo o pomenu in posledicah obeh odločitev, suverenosti in ustave. Podoba pa je, da pri tem nekatere stranke preveč dlakocepijo.

Bojkot volitev v Srbiji

V Srbiji so napovedali volitve za nedeljo 9. decembra. Toda združena opozicija je sklenila, da bo volitve bojkotirala, to se pravi, da se opozicijske stranke volitev ne bodo udeležile. To odločitev so stranke sprejele, ker sta srbska vlada in parlament izdelala takšen volilni zakon, da morata zmagati Socialistična stranka (komunisti) in Milošević.

Albanska alternativa je pa že prej pozvala Albance, naj volitve bojkotirajo. Takšen sklep opozicije ne preseneča, saj je Slobodan Milošević na »oceanskem« mitingu v Nišu zapretil, da bo tekla kri, če njegova stranka ne bo zmagala. Sedaj mu je opozicija z bojkotom zagotovila to »zmago«. Kri pa že teče, ker so se že pojavili številni napadi z orožjem.

Bralci pišejo

Arogantnost ne pomaga

Zaradi celotne resnice o zadnji seji občinskega sveta v Sovodnjah, se čutimo dolžne pripisati tudi mnenje naše skupine ob županovih in odborniških odgovorih na vsaj štiri pereča vprašanja.

1. Župan Primožič je podal svoje stališče glede na izvolitev podžupana, funkcija, ki je po mnenju mnogih nezdržljiva zaradi javnih del, ki so mu bila zaupana v prejšnji mandatni dobi, v tej pa potrjena.

2. Soški park. Argumenti, ki so jih župan in odborniki iznesli, dokazujejo, da niso razumeli bistva vprašanja. Menimo, da g. župan z arogantnostjo ne more reševati tako pomembnih vprašanj kot so načrtovanje in upravljanje Soškega parka in drugih tukaj nastetih problemov. Za oholostjo se ponavadi skriva pomanjkanje argumentov in nepripravljenost za sprejemanje predlogov in idej drugih. Po tej poti ne more priti do sodelovanja. Župan in odborniki bi dokazali veliko večjo odgovornost, če bi občinskemu svetu obrazložili razloge za velike zamude glede načrtovanja in zakaj skoraj celo leto po odobritvi sklepa, še ni bila imenovana komisija, ki bi odboru in načrtovalcem pomagala oblikovati smernice za urejanje Soškega parka. Načrtovanje je zadeva celotne skupnosti in obnašanje sedanje občinske uprave ima lahko hude posledice za gospodarski razvoj občine. Župan bi ravnal politično odgovorno, če bi vsaj pojasnil, kako namerava občinska uprava ravnati v prihodnosti glede vprašanja Soškega parka. Uprava bi morala že razpolagati s prvo in drugo fazo načrtovanja. Če ti nista odobreni, pa je po pogodbi nemogoče začeti z načrtovanjem tretje faze. To so dejstva in župan se ne more skrivati za nepopolnimi in neutemeljenimi odgovori. Bojimo se, da se bo s takim načinom dela občinski svet znašel sredi decembra 1991 pred velikim kupom načrtov za Soški park, ki ga bo treba zaradi nujnosti takoj odobriti. Občinski finančni labirint pa se bo tako še bolj zapletel.

3. Isti način pristopa se kaže pri reševanju drugega pomembnega problema — uničevanje odpadkov. Svetovalci so šele na zadnji seji občinskega sveta bili uradno obveščeni o stališču sovodenske uprave glede pokrajinskega načrta za uničevanje odpadkov, medem ko je občina prejela osnutek že meseca junija. Tako ravnanje jasno dokazuje, kako naša uprava spoštuje in ceni mnenje občinskega sveta.

4. Tudi glede sovodenskega župnišča župan ni povedal nič novega, razen tega, da je občina odgovorila na škofovo zaskrbljujoče pismo (in to zopet le z nejasnimi obljubami brez upanja vzbujajočih terminov). Županov nasvet, naj bi se župnik »začasno« preselil v Gabrje, prav gotovo ne dodaja nič več volje upraviteljem za hitrejšo reševanje problema, saj je v Sovodnjah živeči župnik umrl že pred 22. meseci. Sedanji župnik pa itak že stanuje »začasno« v drugi župniji. Poleg tega je treba jasno vedeti, da so Gabrje prav tako druga župnija. Slučajno je trenutno župnik ista oseba. Sovodnje je za ena večjih župnij, ki ne more in tudi po cerkvenem zakoniku ne sme biti brez tam stanujočega župnika. Ne jemati v poštev vrtnite lastništva župnij, je tudi nerazumljivo stališče, ko so vse občine, tudi z levimi upravami, v naši deželi to že zdavnaj storile.

Načelnik svetovalske skupine SSK
Branko Černič

Spomin na Darka Šuligoja

V ponedeljek, 26. novembra je bila v mali dvorani Kulturnega doma spominska proslava za pokojnim Darkom Šuligojem, znanim goriškim urarjem in javnim delavcem, ki je nedavno umrl. Večer sta priredili združenje ANPI in Zveza protikomunističnih preganjancev. Na večeru so govorili Vincenzo Marini-Banfi, Marko Waltritsch in Silvino Poletto. Besedam teh so se pridružili tudi ravnatelj Kulturnega doma in občinski svetovalec Igor Komel ter pokrajinski odbornik dr. Mirko Spacapan. Vsi govorniki so poudarili prispevek pokojnega Darka Šuligoja v protifašističnemu boju in še v povojni borbi za slovenske pravice, saj je bil pokojnik tudi goriški občinski svetovalec. Ob koncu je nastopil s tremi pesmimi mešani zbor Podgora pod vodstvom Mirka Spacapana, ki je zlasti zadnjo pesem — Bratruževe Kraguljčke — namenil spominu pokojnika, ki je sam nekoč pel prav v Podgori.

GORISKA MOHORJEVA DRUŽBA

vam nudi knjižno zbirko za leto 1991:

- 1. KOLEDAR 1991**
Zbornik o življenju in delu v slovenskem zamejstvu
- 2. »IN GNOJILI BOSTE NEMŠKO ZEMLJO«** - Dorica Makuc Pričevanja msgr. V. Kosa in drugih primorskih pregnancev v nacistični Rajh
- 3. LEGENDE** - Francé Bevk (1890-1970)
Ob stoletnici pisateljevega rojstva
- 4. PRIMORSKI SLOVENSKE BIografski LEKSIKON**
4. knjiga - I. snopič
- 5. Prva izredna knjiga iz zbirke »Naše korenine«: SVETA GORA 1539-1989**
(Gradivo s strokovnega srečanja 27. oktobra 1989)

GORIŠKE NOVICE

Ljubljanski župan v Katoliškem domu

Skupina mladih, združenih v skupnosti IZVIR, je v ponedeljek, 26. novembra povabila v Katoliški dom ljubljanskega župana Jožeta Strgarja in njegovo ženo Olgo. Na srečanje je prišlo prav lepo število mladih in nekaj njihovih staršev ter drugih gostov. V veliki večini so pa bili mladi. Pri večeru pa nismo prisostvovali običajni konferenci, temveč je bilo srečanje originalno zamišljeno kot razgovor med mladimi in obema gostoma v obliki vprašanj in odgovorov, ki se je nategnilo na polno uro. Sicer pa naj prihodnji mladi sami o tem več povedo.

Milan Kučan v Gorici

Predsednik predsedstva Republike Slovenije je v sredo 21. novembra bil v Gorici; govoril je v Kulturnem domu, v veliki dvorani, ki je za to priložnost bila skoro polno zasedena. Kučan ni demagog, kot npr. Milošević, temveč stvaren in objektivni govornik, ki ne skriva težav in zapletov v sedanji jugoslovanski in slovenski politiki. V svojem izjavljanju se je dotaknil vseh važnejših vprašanj slovenske in jugoslovanske politike: predvsem treh trenutno najbolj perečih problemov, plebiscita za suverenost Slovenije ter sprejemanja ustave in odnosa do ostalih republik v Jugoslaviji, to je konfederacija ali federacija. Končno še odmeva slovenskih prizadevanj za neodvisnost v zunanjem svetu.

Glede plebiscita je dejal, da mora to biti odločitev vsega slovenskega ljudstva. Če bi udeležba ali glasovanje za plebiscit klavarno uspela, bi to pomenilo polom za vse čase. Kajti plebiscit je enkratna priložnost, ki se ne bo več ponovila. Plebiscit pa ne pomeni avtomatično odcepitev od Jugoslavije, temveč bo potrebno se dogovarjati za nove odnose v državi, potem ko se bodo v vseh republikah izvedle demokratične volitve.

O ustavi je zatrdil, da mora biti delo vseh strank in ne samo DEMOSA. To je razumljivo, ne razumemo pa, zakaj se Stranka demokratične prenove, bivši komunisti, v slovenski skupščini toliko upira in debatira pri sprejemanju posameznih členov ustave. Posebno se upira izrazu »svetost življenja«, ki stoji v preambuli (v uvodu) ustave. Saj ne gre za »svetost« v bogoslužnem pomenu, temveč le za filozofski izraz v pomenu nedotakljivost, dostojanstvo, najvišja vrednota. V tem smislu slovenski jezik ne pozna drugega enakovrednega izraza, kot je »svetost«. Če ga oni in drugi laiki z njimi poznajo, naj ga povedo.

Kako bodo jugoslovanske republike uredile medsebojne odnose, je pa stvar prihodnosti. Odcepitev ostane zadnja karta, po Kučanovem mnenju. Zunanji svet tudi ne želi, da bi Jugoslavija razpadla.

Pred nastopom v Kulturnem domu so Kučanu pripravili sprejem na goriškem županstvu, kjer sta ga sprejela župan A. Scarano ter pokrajinski predsednik Crisci z odborniki in zastopniki SKGZ in SSO.

Cecilijanka 90

V Katoliškem domu smo v soboto, 24. in v nedeljo, 25. novembra imeli že 32. Cecilijanko po vrsti. Nastopilo je 20 zborov, ki so vsi pokazali dobro pripravljenost. Tudi občinstvo je oba večera napolnilo dvorano. Daljše poročilo objavimo prihodnjič. Za sedaj obveščamo, da tržaški radio ima oddajo s Cecilijanke vsak dan ob 12.45.

Cecilijanka pri Sv. Ignaciju

V petek, 30. novembra bo v cerkvi sv. Ignacija koncert v čast sv. Cecilije. Nastop bo ob 20.30. Sodelovali bodo mestni zbori: Madrigalisti di Gorizia, Coral di Lucinis, S. Ignazio, Podgora, Standerž in L. Bratuž.

Letošnji koncert je 18. po vrsti.

Števerjan

Občni zbor SSK. V petek, 22. novembra je bil v Števerjanu občni zbor sekcije Slovenske skupnosti v Števerjanu. Številnim članom in prijateljem — prisotnih je bilo nad petdeset — je uvodoma spregovoril predsednik sekcije Ivan Vogrič. Spomnil se je najprej Jožeta Perina, ki so ga prav ta dan pokopali v Krminu. Jožef Perin je bil namreč med ustanovitelji Slovenske demokratske zveze v Gorici in med ustanovitelji Kmečkih de-

lavске zveze — predhodnice SSK v Števerjanu — leta 1951. Vseskozi je bil povezan in podpiral slovensko stranko.

V svojem tajniškem poročilu, ki je sledilo, je tajnik Mirko Humar poudaril zlasti vlogo, ki jo ima samostojna slovenska stranka, in se zaustavil ob zadnjih volitvah, ko je zaradi nekaj glasov SSK vnovič prepustila vodstvo občine Občinski enotnosti. SSK se je predstavila z mlado listo in sposobnimi ljudmi, vendarle so nekateri še vedno ohranili odklonilni trmasti nastop. Vsekakor je števerjanska sekcija dobro in dostojno prestala preizkušnjo, združuje veliko mladih ljudi, ki so pripravljene delovati in se boriti naprej, za kar je dokaz tudi obilna udeležba na občnem zboru. Izvajali bomo dosledno opozicijo upravi, ki kaže vse svoje šibkosti, ko nima povezave z deželnimi strankami in zato ne more uspešno upravljati naše občine.

Seveda je potrdil stališče SSK do afere zaradi zvonjenja in Formentinijevimi. Naša stranka je zavzela hitro in odločno stališče v obrambo starih števerjanskih navad in v obrambo števerjanskega župnika. Ožigosal je medlo stališče župana Humarja, ki je zaradi volilnih računov v bistvu podprl nesprejemljiva stališča gospodov Formentinjev. To občinski upravi gotovo ni v čast.

Števerjanska sekcija SSK bo prihodnjega februarja proslavila 40.letnico ustanovitve, za kar je že pripravljen odbor, ki bo za to skrbel.

Zboru so prinesli pozdrave Antek Terčon v imenu deželnega svetovaleca SSK Bojana Brezgarja, dr. Karel Brešan v imenu pokrajinskega vodstva SSK, Branko Černič v imenu sovodenjske sekcije, Mario Mučič v imenu štandredne in predsednik rajonske konzulte iz Pevme-Oslavja Silvan Primožič; spregovoril je še deželni predsednik Marjan Terpin.

Po poglobljeni diskusiji, v katero so posegli zlasti Mario Klanjšček, Hadrijan Corsi, Ciril Prinčič, Ciril Terpin, Ciril Pintar in drugi, je bil sprejet novi statut sekcije in bil izvoljen devetnajstčlanski odbor, ki bo vodil vnaprej števerjansko sekcijo. Na prvi seji bodo izbrali predsednika in tajnika.

Opomba ured.: Ali se je sekcija SSK v Števerjanu tudi vprašala in analizirala vzroke, zakaj »so nekateri še vedno ohranili odklonilni trmasti nastop« na zadnjih občinskih volitvah? Dobro bi bilo te vzroke poiskati in se jim na prihodnjih volitvah izogniti.

Srečanje SSK Sovodnje - Demos Miren

Pred nedavnim sta se na Vrhu sv. Mihaela srečali prenstavništvi dveh sorodnih političnih organizacij. Srečanje je vodil domači tajnik Avgust Devetak, delegaciji gostov pa je predsedoval Zorko Pelikan. Namen srečanja je bil predvsem spoznavanje politične situacije, v kateri deluje SSK in načrtovanje tesnejšega sodelovanja med obema organizacijama. O nastanku, poslanstvu samostojnega nastopanja in dela SSK v Italiji so spregovorili: Remo Devetak, Mirko Špacapan, Andrej Fajt, Ivo Kovic, Benjamin Černič in Juljan Čavdek. Tudi gostje so spregovorili o spremembah pri njih in novih nalogah, ki jih prinašajo demokratične spremembe.

Veliko je skupnih problemov ob meji (kamnolom pri Mirnu, problemi v zvezi z nasadi hrušk, onesnažena Vipava...), toda tudi veliko dobre volje za njih odpravo.

Prvi korak k uspešnemu reševanju odprtih vprašanj je odkrit prijateljski pogovor med sosedi ob upoštevanju mnenja in predlogov sogovornika. Prav v tem je bilo srečanje na Vrhu nadvse uspešno. Prihodnje bo na območju krajevne skupnosti Miren. Remo Devetak

SILVESTROVANJE

Razmišljaš, kje preživeti Silvestrov večer? Ne veš, kje naj se zberejo tvoji otroci in mladina? Za vse vas bo poskrbel

ODBOR GORIŠKIH STARŠEV

v različnih prostorih priročnega Katoliškega doma: teledavnica, mala dvorana, atrij. Kmalu bodo na razpolago osebna vabila. Večer bomo preživeli med znanci in prijatelji, prostora bo dovolj za vse, cena nadvse konkurenčna, srečolov... Računamo na tvojo prisotnost. Obvesti še prijatelje in znance. Tvoje zaupanje bo nagraženo tudi z dobro postrežbo in zagotovljeno zabavo.

Informacije in vabila v Katoliški knjigarni.

Zahvalna nedelja v Podgori

18. novembra smo praznovali v Podgori zahvalno nedeljo. Poljedelci in vinogradniki iz Podgore, Pevme, Štamavra, Livade in okoliša so se letos zbrali v cerkvi sv. Justa, da bi se Bogu zahvalili za darove zemlje.

Med pridigo je domači župnik poudaril važnost obdelovanja zemlje. Kmetijstvo se je razvilo in napredovalo, kmetje imajo danes pri svojem delu na razpolago tudi mnogo strojev in kmečkih pripomočkov, ki pa jih morajo znati uporabljati v spoštovanju do zemlje in človeka, saj je zemlja dar Boga človeku, ne pa njegova last.

Otroci v narodnih nošah in poljedelci so med darovanjem nesli pred oltar darove zemlje.

Sv. maši je sledil na trgu pred cerkvijo blagoslov traktorjev in poljskih pridelkov razstavljenih na karakterističnem vozu, ki si ga je zamislil domačin Stefan Vogrič.

Kmetovalci so v znak bratstva delili udeležencem kruh in vino, svoje praznovanje so zaključili pri Sirkovih v Podgori ob pečenih piščancih in domačo kapljico.

Vsem nasvidenje spet čez štiri leta v Podgori.

ZUPNIJA SV. IVANA V GORICI sporoča, da nas bo tudi letos obiskal

SV. MIKLAVŽ

v sredo, 6. decembra ob 16. uri v Katoliškem domu

Otroci, mladi in odrasli pridite!

Pobude za mladino v organizaciji goriške Pokrajine

V sredo, 21. novembra je v tržaškem gledališču Miela potekal prvi večer letošnje izvedbe glasbene prireditve »All Frontiers«, ki jo organizira goriško pokrajinsko odborništvu za mladino ob sodelovanju društva More Music. Goriški odbornik dr. M. Špacapan in odbornik tržaške pokrajine Berni sta občinstvu predstavila pomembno prireditev, ki je že v drugem letu svojega obstoja dejansko prerasla začetne meje in se letos odvija tudi v Trstu.

V četrtek, 22. novembra pa je odbornik Špacapan otvoril isto manifestacijo na Goriškem v prostorih pokrajinskega muzeja na grajskem griču. Koncertne izvedbe se bodo zvrstile v večernih urah v petek, soboto in nedeljo v avditoriju pokrajinskega muzeja v palači Dornberg e Tasso. V istih prostorih se je v torek, 20. novembra začel krog informativnih večerov o zgodovini rock glasbe v organizaciji združenja MITT in ob podpori goriške pokrajinske uprave.

Zdruga MITT je tudi organizator tečaja za publicistično fotografijo, ki se v teh dneh odvija v goriških pokrajinskih muzejih ob koordinaciji Slovenca Maura Sabadinija.

Sobotni popoldnevi so spet zaživel po zaslugi društva A.G.I.M.U.S. (Associazione Giovanni Musicisti), ki v goriških muzejih na goriškem gradu organizira koncerte lokalnih bolj ali manj uveljavljenih glasbenikov, ki tako dobijo možnost, da se predstavijo širšemu občinstvu.

V Katoliškem domu pa že dalj časa poteka seminar-laboratorij za gledališče, ki ga ob sodelovanju društva Artisti Associati upravlja goriška pokrajinska uprava. Tečajniki prihajajo od vsepovsod, saj takih priložnosti za izpopolnjevanje in učenje gledališke tehnike zelo primanjkuje.

Vedno v Katoliškem domu se zbirajo otroci prvih in drugih razredov osnovnih šol, ki ob pomoči vzgojiteljice skupine »La Giocosa« pridobivajo znanje v glasbi, gibih in plesu s povsem novimi prijemi.

Nad 70 množičnih grobišč

Kot so pisali nekateri slovenski časopisi, je v Sloveniji nad 70 množičnih grobišč; nekatera so iz časov vojne in revolucije, druga, in to večina, iz časov vojni.

Molimo s Cerkvijo

Ognjišče v Kopru je letos pred Veliko nočjo izdalo knjižico Molimo s Cerkvijo. V njej so bila zbrana bogoslužna besedila, mašna berila in evangeliji, uvodi v praznike in božjo besedo, družinsko bogoslužje, predlogi pesmi itd. Po tej poskusni izdaji pa se je odločilo za redno izdajo revije Molimo s Cerkvijo. Prva številka bo izšla pred adventom in bo obravnavala čas pred Božičem in po njem. »Božična številka« bo vsebovala podobno kot velikončno bogoslužna besedila, božjo besedo, uvode vanjo in v praznike, obogatena pa bo z dvema devetdnevnicama (tudi note), predlogi za družinsko praznovanje adventa in Božiča, besedili za nekatere blagoslove.

Revija Molimo s Cerkvijo lahko naročite pri Ognjišču v Kopru. Na leto bodo izšle štiri številke, ki bodo pokrile celo liturgično leto.

Preroške besede N. Berdjajeva

Leta 1920, po zmagi komunistične revolucije v Sovjetski zvezi, je Nikolaj Berdjajev zapisal: »Ne bodo uspeli osnovne ideje, s katerimi živi naša doba; ne bo uspel socializem, ki ga vsiljujejo. Socializem ne bo nikoli prinesel svobode dela, ki jo je hotel doseči Karel Marx; ne bo obogatil človeka, ne dosegel enakosti med ljudmi, ampak bo prinesel samo sovraštvo in nove oblike zatiranja.«

Ali ni bil prerok?

Obsodili svetoskrunstvo v Zagrebu

Kot piše Glas koncila, je v Zagrebu skupina mladincev vdrla v pravoslavno cerkev med bogoslužjem; nosili so tudi hrvaško zastavo. Motili so in razgrajali med zbranimi verniki.

Kardinal Kuharič je dejanje ostro obsodil in obžaloval. Dejal je: »S takim postopanjem so oskrunili ne samo versko bogoslužje, marveč tudi hrvaško zastavo.«

★

Sožalje

PD Standerž izreka globoko sožalje družini Paulin ob izgubi dragega očeta AN-DREJA.

DAROVI

Za poplavlence v Sloveniji - Gorica: N. N. 100.000; moški zbor Mirko Filej 1.000.000; Maria Mantegna 200.000; druž. Povšič 100.000; Oskar ob obletnici očetove smrti 30.000; Jožef Hlede 100.000; nabirka na Cecilijanki 120.000; ZSKP 100.000; A. Breclj iz Bocna in B.B. 200.000; Marta Pintar, Podgora 50.000; N. N. 100.000; Živko in Zdravko 50.000; Romana Bensa 50.000 lir.

Za poplavlence v Sloveniji: Trst - Zgonik 20.000 in 500 din; Ivo in Rudi namesto cvetja na grob pok. Zore Florjančič 100.000; župnija Sempolaj 1.700.000; Zofka Sosič 20.000; Pina Brišček-Breclj 50.000; v nabiralniku 17.200; L. E. 100.000; druž. Ciani 50.000; Marjetica Cibic 50.000; Alojz Rebula 200.000; Anastazija Skamperle 60.000; Fani Penko 50.000; Marjuča Cetin 50.000; Z. P. 20.000; Z. M. 300.000; Anka Peterlin 100.000; Slovenski kulturni klub 173.800 lir.

Za Katol. glas: A. S. 10.000 lir.

Za Katol. glas: Valerija Čuk (Trebče) 20.000 lir.

Za katol. tisk: Justina Vatta 10.000 lir.

Za dela v cerkvi v Gabrjah: Angela Malič 50.000; Devetak, št. 26 150.000; N. N. namesto cvetja na grob Felicite Rožič 50.000; Leopold Florenin 100.000; N. N. 50.000 lir.

Za lačne otroke: N. N. 100.000 lir.

Za Sv. goro: druž. J. Slokar 50.000 lir.

Za Dom srečanja-Višarje: Jožica Drufovka 120.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Jože Ferluga 50.000; druž. J. Slokar 50.000 lir.

Za poplavlence (Trst): Zora Martelanc 100.000; Antonija 10.000; Marija Pisani 20.000; Rudolf 50.000; Darko, Vinka in Marta v spomin Zore Florjančič 150.000; člani Vincencijeve konference v Trstu 2.200.000; N. N. dobrotnik 500.000 lir.

Za nov skavtski sedež: R. Hlede 100.000; N. N., Gorica 50.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Mario Dancu v spomin na ženo Marijo in starše Franca in Heleno 50.000; Edi Sabba ob krstu hčerke Frančiške 50.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Banah: Marija Bidoli 40.000 lir.

Za SVK-potrebne: Justina Vatta v drag spomin Zore Skomina 15.000 lir.

Za Marijanišče: Justina Vatta v spomin g. Franca Štuheca 15.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Justina Vatta 30.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N. N. 100.000; Marija Bandelli 100.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Spored od 2. do 8. decembra 1990

Nedelja 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Kozorog«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 Variete: Ulica Castaldi. 9. oddaja. 17.00 V studiu z vami: Sergej Verč.

Ponedeljek: 8.10 Vozlišča. 9.00 Valčki in polke. 9.30 Doživljati rojstvo. 11.30 Slovenska lahka glasba. 12.40 Cecilijanka 1990. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotichek: »Tako ali drugače?« 15.15 Mi in glasba. 17.40 Mladi val (Kinotto).

Torek: 8.10 Odprti prostor: Spreminjanje etnične strukture v Jugoslaviji. 9.30 Zalostne zgodbe o veselih Kraševcih. 12.40 Cecilijanka 1990. 16.00 Mi in glasba. Simfonični orkester konservatorija iz Kromčiča. 17.10 Goriške gostilne.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 12.00 Glej, kaj ješ. 12.40 Cecilijanka 1990. 13.30 Na goriskem valu. 14.10 Na goriskem valu. 16.00 Mi in glasba. Godalni kvartet Glasbene matice. 17.40 Mladi val 18.30 Miklavževa radijska igra: »Majhen nesporazum«.

Četrtek: 8.10 Spomini Henrika Tume. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Lahka glasba raznih narodov. 12.40 Cecilijanka 1990. 16.00 Vokalna skupina Accademia musicale universitaria iz Trsta. 17.10 Četrtkova srečanja: Jugoslavija 1941-1945. 17.40 Mladi val.

Petek: 9.30 To je življenje. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 12.40 Cecilijanka 1990. 13.30 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotichek: »To pa si velja zapomniti!«. 14.30 Od Milj do Devina. 16.00 Antologija slovenske violinske glasbe. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.00 Mladinski oder: »Dobrotna Gospa«. 10.30 Koncert v republiški cerkvi. 12.00 Režija in Kanalska dolina. 12.40 Dve Marijini pesmi. Dekliški zbor Alenka iz Števerjana. 14.10 Nediški zvon. 16.10 Mladi izvajalci na proslavi 80-letnice Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu. 17.55 »Kolbe«. Izvirna radijska igra.

Romanje v Lurd 1991

Tudi prihodnje leto 1991 prireja združenje UNITALSI romanje bolnih in zdravih v Lurd in sicer od 29. junija popoldne do 5. julija. Kdor bi želel na to romanje s slovensko skupino pod vodstvom našega duhovnika, naj že vnaprej misli, kako bo vzporedil svoje počitnice, da bo tiste dni prost. Vpisovanje se bo začelo po Veliki noči.

OBVESTILA

Natečaj za enega vodilnega funkcionarja (finance in računovodstvo) je razpisala tržaška pokrajinska uprava. Vse potrebne informacije se dobijo na pokrajinski upravi - Urad za osebe - ul. S. Anastasio 3, Trst.

ACM iz Trsta vabi k maši za Edinost, ki bo v ponedeljek, 3. decembra ob 17. uri v ulici Risorta 3. Po maši srečanje ob novih diapozitivih.

Praznik sv. Barbare pri Korošcih. V nedeljo, 2. decembra ob 15. uri bo slovensko somaševanje v čast zavetnici sv. Barbare. Somaševanje bo vodil g. Anton Žužek, župnik na Katinari. Pel bo domači zbor. Vabljeni!

Redna mesečna seja ZSKP bo v ponedeljek, 3. decembra ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

KATOLISKI GLAS

tednik - uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - telefax 533177 - poštni tek. račun: 11234499 poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik Pošt. plačana v gotovini - skupina 11/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo (Società Tipografica Cattolica srl - Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318)

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 45.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglaš: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglaš in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA